

ASLAN RY:N KANNANOTTO SAMAAIN SUKUPUOLEEN KOHDISTUVAN KIINNOSTUKSEN MUUTOKSESTA

Homoseksuaalisuuden muutokseen ja kristillisiin muutoshoitoihin liittyvä uutisointi on ollut esillä useaan otteeseen mediassa vuosien 2010-2012 aikana. Näiden uutisten yhteydessä on esitetty useita vääriä tietoja ja harhaanjohtavia väitteitä Aslan ry:n toiminnasta.¹ Media on myös raportoinut suvaitsemattomuudesta, vihareaktiosta ja halveksunnasta homoseksuaalisuuden muutosta kokeneita sekä heitä tukevia ihmisiä kohtaan.² Edellä mainittujen asioiden takia Aslan ry on päättänyt julkaista kannanoton oman näkemyksensä selvittämiseksi.

Aslan ry tarjoaa kristillistä sielunhoitoa ja vertaistukea kaikille, jotka haluavat kasvaa ja eheytyä miehisyyden, naiseuden, seksuaalisuuden ja ihmissuhteiden alueille. Aslan ei tarjoa julkisiin mielenterveyspalveluihin verrattavaa tai niitä korvaavaa toimintaa ja siksi ohjaamme asiakkaitamme niiden pariin. Aslaniin hakeutuvat hetero-, bi- ja homoseksuaalit haluavat noudattaa elämässään perinteistä kristillistä seksuaalimoraalia, jonka mukaan esiaviollinen ja avioliiton ulkopuolinen heteroseksuaali sekä seksi saman sukupuolen kanssa ovat syntiä. Aslanin tarjoamat seminaarit sekä sielunhoito- ja vertaistukiryhmät (Elävät vedet, Kutsu kasvuun) pyrkivät auttamaan heitä elämään uskonsa mukaisesti kieltämättä tarpeitaan ja tunteitaan.

Aslan korostaa, että psykoterapeutin tai kristityn sielunhoitajan ei pidä luvata seksuaalisuuden muutosta samasta sukupuolesta kiinnostuneelle asiakkaalleen, koska hän ei voi tietää terapeutin prosessin lopputulosta. Psykoterapeutin ja sielunhoitajan tulee auttaa asiakasta selvittämään mitä asiakas itse haluaa, koska jotkut etsivät muutosta pelkästään ympäristön paineesta eikä omasta halustaan. Aslan muistuttaa, että kenenkään ihmisarvo tai sielun pelastus ei ole riippuvainen seksuaalisesta suuntautumisesta tai sen muutoksesta.

Seksuaalinen suuntautumisen muutos ei tapahdu tahdon päätöksillä, tunteiden kieltämisellä tai pakottautumalla heterosuhteisiin. Journal of Sex and Marital Therapy (2011, Vol. 37, s. 404-427) – tiedelehdessä julkaistu 6-7 vuoden seurantatutkimus kristillisten ex-gayjärjestöjen asiakkaista kertoi, että muutos merkitsee homoeroottisen kiinnostuksen vähenemistä ja /tai heteroeroottisen kiinnostuksen kasvamista. Aito muutos ilmenee spontaanisti ja homoeroottisten tunteiden täydellinen häviäminen on erittäin harvinaista. Tarkempi selostus seurantatutkimuksesta löytyy tämän kannanoton liitteestä 2.

Viime vuosien aikana useat seksuaalivähemmistöjen oikeuksia ajavat tahot ovat toiminnallaan ja kannanotoillaan halunneet estää asiakaskeskeisen psykoterapian ja kristillisen sielunhoidon silloin kun avun pyytäjänä on uskonnollinen asiakas, joka uskonsa takia haluaa kieltäytyä homoseksista tai etsii muutosta heteroseksuaaliin suuntaan. Tätä on perusteltu väittämällä, että homoseksuaalisuuden muutosyritykset olisivat vahingollisia ja tehottomia.³ Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) julkaisema raportti vuodelta 2009 osoittaa kuitenkin, että nämä väitteet eivät pidä paikkaansa tieteen valossa.

APA:n työryhmä oli analysoinut 83 homoseksuaalisuuden muutoksesta raportoivaa tutkimusta, jotka oli julkaistu tieteellisissä julkaisuissa. Työryhmän raportti totesi, että todistusaineisto ei ole riittävää, jotta voisimme pitää muutosyrityksiä toimimattomina tai toimivina. Ei ole myöskään

olemassa riittävää näyttöä niiden haitallisuudesta tai turvallisuudesta. Raportit onnistuneista tai epäonnistuneista muutosyrityksistä eivät anna tarpeeksi tietoa siitä millaisille ihmisille muutos on mahdollista tai vahingoittavaa tai millaiset menetelmät ovat tehokkaita tai tehottomia.

APA:n huolenaiheena oli se, että torjuva suhtautuminen ajaa homoseksuaalisuuden muutosta etsivän asiakasryhmän mielenterveyspalvelujen ulkopuolelle ja lisää heidän ahdistustaan. APA:n työryhmän mukaan mielenterveyden ammattilaisten tulee kohdella homoseksuaalisuuden muutosta haluavaa uskovaisten ryhmää monikulttuurisuutta kunnioittavan periaatteen mukaisesti eikä käännä heitä johonkin toiseen uskoon tai moraalikäsitelmään. Heitä pitää auttaa elämään uskonsa mukaisesti ilman, että heille luvataan seksuaalisuuden muutosta. Samalla voidaan käsitellä myös asiakkaan menneisyyden ongelmia normaalin psykoterapian puitteissa. Aslan toteaa, että juuri tällainen toiminta on ns. "eheyttämisterapiaa", joka voi aiheuttaa seksuaalisen suuntautumisen muutoksia joillakin, toisilla ei. Aslan suosittelee mielenterveyden ammattilaisille tutustumista APA:n raporttiin ja sen antamaan ohjeistukseen, josta löytyy tietoa liitteestä 1.

Aslan ry:n hallituksen puolesta

Helsingissä 14.9.2012

Pirkko Alaranta, Aslan ry:n puheenjohtaja

Ari Puonti, Aslan ry:n kouluttaja

Laajempi selvitys Aslanin näkökannasta homoeroottisuuden muutokseen

1. Yleistä

1.1. Aslanin toiminta

Aslan ry on kirkkokuntiin sitoutumaton kristillinen palvelujärjestö, joka tarjoaa kristilliseen maailmankuvaan ja ihmiskäsitykseen perustuvaa sielunhoitoa ja vertaistukea. Emme anna psykoterapiaa tai muutakaan ammattimaista mielenterveyden hoitoa. Tarjontamme ei korvaa eikä pyri edustamaan terveydenhuollon ammattilaisten antamaa apua vaan ohjaamme toimintaamme osallistuvia ihmisiä näiden palvelujen pariin.

Suurin osa toimintaamme osallistuvista ihmisistä etsii eheyttämistä heteroseksuaalisuuteensa, mutta mukana on myös samasta sukupuolesta kiinnostuneita ihmisiä. Kumpaan ryhmää yhdistää usko Jeesukseen, halu kasvaa miehinä tai naisina ja noudattaa perinteistä kristillistä seksuaalimoraalia, jonka mukaan esi-aviollinen ja avioliiton ulkopuolinen heteroseksuaali sekä homoseksuaali ovat syntiä.⁴

Aslan on jäsenenä Suomen ACC:ssä (Association of Christian Counsellors Finland, www.accfinland.org), jonka tarkoituksena on edistää asiakasta kunnioittavaa korkeatasoista kristillistä sielunhoitoa.

1.2. Aslanin tarjoama vertaistuki ja sielunhoito

Aslan ry tarjoaa kristillisen sielunhoidon puitteissa yksilötapaamisia, seminaareja ja ns. eheytymsryhmiä, joita ovat Elämän puolella, Elävät vedet ja Kutsu kasvuun. Elämän puolelle on vertaistukiryhmä niille, joiden elämää rajoittaa jokin ongelma tai sairaus. Elävät vedet ja Kutsu kasvuun ovat sielunhoitoryhmiä, jotka tarjoavat eväitä kasvuun miehisyyden, naiseuden ja seksuaalisuuden alueilla. Opetus perustuu Raamattuun ja kehityspsykologiseen tietoon.

Kristillisessä sielunhoidossa kohdataan väistämättä yksilön menneisyyteen ja nykyisyyteen liittyviä asioita, mutta Aslanin ryhmissä ei käytetä psykoterapian periaatteita vaan perinteistä kristillistä sielunhoitoa, johon sisältyy kuunteleminen, keskustelu, synneistä ripittäytyminen ja rukous.

Aslanin ryhmät ovat AA-ryhmien kaltaisia siinä suhteessa, että elämän muutoksen avaimena on tukeutuminen Jumalaan, väärin tekojen tunnustaminen Jumalalle ja ihmisille, ongelman aiheuttajien löytäminen itsetutkiskelun kautta ja toisten ihmisten tarjoama vertaistuki.⁵

Aslanin ryhmiin osallistuneiden ihmisten palautteet kertovat, että 1) avun etsijä kokee Jumalan armollisempana ja rakkaudellisempana ryhmään osallistumisen jälkeen, 2) hän on saanut rohkaisua ja tukea muilta ryhmäläisiltä ilman tuomion pelkoa, 3) hän on löytänyt syytä pahalle ololleen ja hallitsemattomalle käytökselleen, 4) ja voinut purkaa siihen liittyviä asioita turvallisessa ilmapiirissä, jonka takia 5) hän on huomannut myönteisiä muutoksia jollain elämänsä alueella ja 6) kokee itsensä ehyemmäksi kuin aiemmin.

Aslanin sielunhoitoryhmien ohjaajat ovat lyhyen koulutuksen saaneita maallikkoja, joilta edellytetään vaitiolokykyä ja sitä, että he ovat käsitelleet riittävästi omia elämänongelmiaan sielunhoidossa tai psykoterapiassa. Ryhmänohjaajien työnohjaajat ovat kristittyjä psykoterapeutteja tai sielunhoidon ammattilaisia.

1.3. Väärinkäsityksiä

Aslan ei pyri samaan sielunhoitoaan julkisen terveydenhuollon piiriin tai hankkimaan sille "virallista tunnustusta", tosin kuin Sateenkaariyhteistöt ry:n tiedote väitti vuonna 2011.⁶ Sama tiedote ja SETA ry:n lausunto Sosiaali- ja terveysministerölle väittää, että Terveyden edistämisen keskus (TEK) erotti Aslanin jäsenyydestään, koska se olisi todennut, että "Aslanin toiminta olisi sopimatonta" ja siitä olisi havaittu jotain "epäeettistä".⁷ Nämä väitteet eivät vastaa tosiasioita. TEK ei missään vaiheessa todennut Aslanin toimintaa epäeettiseksi tai tehnyt tutkintaa asian selvittämiseksi. TEK erotti Aslanin jäsenyydestään, koska TEK:in arvion mukaan Aslanista käyty keskustelu aiheutti "haittaa" TEK:in toiminnalle. Homoaktivistit olivat

järjestäneet parin vuoden sisällä kaksi Aslania vastaan suunnattua kampanjaa, joissa paheksuttiin Aslanin näkemystä homoseksuaalisuudesta ja pidettiin sopimattomana sitä, että se tarjoaa tukea niille, jotka haluavat muutoshoidoa. Lisäksi jotkut TEK:in jäsenjärjestöt olivat kertoneet, että he jättävät TEK:in jos Aslania ei eroteta. Yhdistyslain mukaan erotettavan jäsenen on aiheutettava ”merkittävää haittaa” yhdistykselle, mutta TEK ei kyennyt esittämään konkreettisia merkkejä haitan merkittävyydestä. TEK:in jäsenyys ei ollut kuitenkaan niin tärkeä asia Aslanille, että se olisi lähtenyt oikeusprosessiin tässä asiassa.

2. Aslan ja samasta sukupuolesta kiinnostuneet kristityt

2.1. Aslanin tarjoama tuki

Aslaniin hakeutuvat samasta sukupuolesta kiinnostuneet ihmiset ovat uskovaisia kristittyjä, jotka haluavat elää Uuteen testamenttiin perustuvan moraalien mukaan, joka kieltää homoseksin (Room.1:26-27; 1 Kor.6:9-11; 1 Tim.1:9-10). Aslanin tarkoituksena on tukea heitä elämäänsä uskonsa ja moraalinsa mukaisesti tarjoamalla heille vertaistukea ja sielunhoitoa.

2.2. Aslanin näkemys homoeroottisen kiinnostuksen syistä

Homoseksuaalisuuden tutkimus on nykyään erittäin politisoitunut tutkimusaihe, johon vaikuttaa homoliikkeen seksuaalipoliittinen agenda. Kiinnostus homoeroottisen suuntautumisen ankkuroimiseen biologiaan nousee homoliikkeen seksuaalipoliitikasta, jossa homoseksuaalisuuden luonnollisuus pyritään perustelemaan biologialla.⁸ Homoseksuaalisuuden politisoituminen on vaikuttanut siihen, että media ja homoliike ovat korostaneet biologisia homotutkimuksia, vaikka tutkijat ovat julkaisseet laadukkaita tutkimuksia, jotka kertovat myös sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden merkityksestä homoeroottisen kiinnostuksen synnyssä.⁹ Samaan aikaan sosiaalitieteiden parissa on näkemyksiä (sosiaalinen konstruktioismi ja Queer-teoria), joiden mukaan seksuaalinen suuntautuminen ei ankkuroidu biologiaan vaan sosiaaliin suhteisiin ja kulttuuriin. Tätä näkemystä edustavat tutkijat eivät ole fundamentalistikristittyjä vaan yleensä homoseksuaaleja ja lesboja.¹⁰ Vaikka suurin osa homomiehistä uskoo syntyneensä homoiksi jotkut lesbot kiistävät synnynnäisyysteorian ja väittävät, että he ovat valinneet lesbouden.¹¹ Valitettavan usein näiden näkökulmien moninaisuutta ei tuoda esille mediassa vaan homoseksuaalisuuden synnynnäisyyden arvostelijat leimataan tietämättömiksi ihmisiksi.

Aslanin näkemys on usein leimattu epätieteelliseksi, vaikka me olemme samaa mieltä lääketieteen tohtori Matti O. Huttusen kanssa, joka jäljittää seksuaalisen taipumuksen juuret varhaislapsuuteen suomalaisen lääkärisseuran Duodecimien kustantamassa kirjassa *Seksuaalisuus* (2006).

"Monet miesten ja naisten seksuaalisille haluille ominaiset piirteet selittyvät kehityspsykologisesta näkökulmasta... Rakkaudellinen seksi on aina seksuaalisen halun ohella luonteeltaan ennen kaikkea eroottisen aistillista – ihon, tuoksujen, äänen, katseiden kosketusta. Ehkä juuri tämän vuoksi lapsuutemme kokemukset suhteessa vanhempiimme, sisaruksiimme ja muihin ihmisiin värittävät väistämättä aikuiselämämme seksuaalisuutta... Jokainen meistä joutuu lapsuudessaan myös eri tavoin torjutuksi ihollisen läheisyyden kaipuussaan. Ruumiimme tunnemuistot noista hetkistä itkuineen, vihoineen ja häpeineen eivät yksinkertaisesti voi olla vaikuttamatta aikuisen elämämme seksuaalisuuteen... Yliannos jakamatonta häpeää on kuitenkin keskeinen tekijä niin seksuaalisen intohimon kuin erilaisten seksuaalisten toiminta- ja kohdehäiriöiden taustalla."¹²

Aslan on samaa mieltä Amerikan psykologisen yhdistyksen kanssa siitä, että homoeroottisen kiinnostuksen juuret voi olla monisyisiä.

Tieteentekijöiden keskuudessa ei ole yksimielisyyttä tarkoista tekijöistä, joiden takia yksilölle kehittyy heteroseksuaalinen, biseksuaalinen, homo- tai lesbosuuntautuminen. Vaikka on tehty paljon tutkimusta geneettisten, hormonaalisten, kehityksellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutuksesta mikään esille tullut löytö ei ole sallinut tieteen tekijöitä päättelämään, että jokin yksittäinen tekijä tai tekijät määräisivät seksuaalisen suuntautumisen. Monet ajattelevat, että luonnolla ja kasvatuksella on monimutkainen rooli; useimmat ihmiset kokevat hyvin vähän jos ollenkaan mahdollisuutta seksuaalisen suuntautumisen valintaan."¹³

Suurin osa Aslaniin hakeutuvista samasta sukupuolesta kiinnostuneista ihmisistä on kokenut, että psykoanalytikko Elizabeth R. Moberlyn teoria homoeroottisen kiinnostuksen synnystä vastaa jossain määrin heidän omaa kokemustaan.¹⁴ Moberlyn teoria on yksinkertaistus eikä kuvaa kaikkia osatekijöitä, jotka voivat vaikuttaa saman sukupuolen kiinnostuksen syntyyn. Teoria antaa kuitenkin myönteisen näkökulman saman sukupuolen kiinnostukseen ilman, että uskonnollisesti konservatiivinen ihminen kokisi sen uskollleen uhaksi.

Moberly toteaa, että saman sukupuolen rakkaus ei ole synnillistä tai perverssiä vaan jokaisen ihmisen oikeutettu normaali tarve, jonka olisi pitänyt täytyä riittävästi lapsuuden samastumissuhteessa samaa sukupuolta olevaan vanhempaan. Tästä syystä heteroeroottinen kiinnostus ei ole syntynyt eikä sitä voi saada aikaan pakottamalla itseään heterosuhteisiin tai kieltämällä tarpeensa. Siksi henkilön ei pidä syyllistää itseään homoeroottisista tunteistaan vaan tulkita ne uudella tavalla: samaan sukupuoleen liittyvä kiinnostus on osoitus täyttymättömistä samastumisen ja läheisyyden tarpeista, joiden Jumala haluaa täyttyvän ei-eroottisissa suhteissa samaan sukupuoleen.

Syyt samastumisprosessin keskeytymiseen ja saman sukupuolen rakkauden täyttymättömyyteen ovat erilaisia eri ihmisillä, mutta Moberlyn mukaan niitä yhdistää torjunnan tai emotionaalisen etäisyyden kokemus, joiden käsittely sielunhoidossa tai psykoterapiassa alkaa muuttaa suhtautumista samaan ja toiseen sukupuoleen. Moberlyn mukaan samaa sukupuolta olevat ystävyysuhteet ovat avainasemassa heteroeroottisen kiinnostuksen syntyyn, koska he auttavat samaan sukupuoleen kohdistuvien ei-eroottisten tarpeiden täyttymisessä.

Moberlyn teorian sovelluksen etuna on se, että henkilö vapautuu syyllisyydestä ja häpeästä, joka liittyy samaan sukupuoleen kohdistuvaan kiinnostukseen. Lisäksi hän rohkaistuu ei-eroottisiin ystävyysuhteisiin saman sukupuolen kanssa eikä koe painetta romanttiseen seurusteluun toisen sukupuolen kanssa jos siihen ei ole edellytyksiä.

2.3. Aslan ja homoseksuaalisuuden sairausleima

Aslan ry on samaa mieltä nykyisen ICD-10-tautiluokituksen kanssa, jonka mukaan homoseksuaalisuus ei sinänsä ole sairaus. Tautiluokituksessa on kuitenkin diagnoosi ”itseä häiritsevä sukupuolinen suuntautuminen”, jonka perusteella julkisen terveydenhuollon asiakas voi saada hoitoa. Mikään julkisen terveydenhuollon taho ei ole määritellyt Suomessa sitä millaista hoidon tulisi olla. Aslan suosittelee mielenterveysalan ammattilaisille Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) työryhmän antamia ohjeita ja asiakaskeskeisyyden periaatetta. APA:n ohjeet ja niiden arvio löytyvät tämän dokumentin liitteestä 1.

2.4. Homoeroottisen kiinnostuksen muutos Aslanin ryhmien kautta.

Aslan korostaa, että homoeroottisen kiinnostuksen muuttuminen ei ole ehto Jumalan rakkaudelle tai pelastukselle. Pelastuksen tuo vain usko Jeesukseen, josta tulee seurata Hänen opetuksensa mukaan eläminen.

Aslan on kohdannut toimintansa aikana monia ihmisiä, joita on haavoitettu seurakunnissaan. Heitä on tuomittu, vaadittu tukahduttamaan homoeroottiset tunteensa ja menemään naimisiin. Jotkut haluavat muuttua heteroseksuaaleiksi, koska heidän yhteisönsä tai aviopuolisonsa painostaa siihen. Tämä on ollut tuhoisaa eikä edusta Aslanin näkemystä ”eheytymisestä”. Aslan on parin vuosikymmenen aikana tehnyt paljon työtä seurakunnissa homofobian ja väärinkohtelun lopettamiseksi.

Eheytyminen merkitsee sitä, että homoeroottisia tunteita kokeva ihminen ei syyllistä itseään tai häpeä tunteitaan, mutta hän saa tukea siihen, että hän ei toteuta niitä pari- ja seksisuhteessa. Seksuaalisuuden muutos voi tapahtua a) seksuaalisen käytöksen, b) seksuaali-identiteetin ja / tai c) eroottisen kiinnostuksen alueilla. Henkilö voi itse vaikuttaa seksikäytöksensä muuttumiseen ja siihen miten hän määrittelee itseään (ns. identiteettileima). Sitä vastoin *homoeroottinen kiinnostus ei muutu tahdonvoimalla, homoeroottisten tunteiden kieltämisellä tai jollain tekniikalla vaan spontaanisti*. Olemme havainneet, että lapsuuden ja aikuisuuden hankalien ihmissuhteiden ja niihin liittyvien täyttymättömien tarpeiden tarkastelu vaikuttaa spontaaneja muutoksia heteroeroottiseen suuntaan.

Homoeroottinen kiinnostus ei muutu mustavalkoisesti "täysin homosta - täysin heteroksi". Jotkut samasta sukupuolesta kiinnostuneet kertovat, että kiinnostus samaan sukupuoleen on laimentunut ja vähentynyt, koska samaan sukupuoleen liittyvät tarpeet ovat alkaneet täytyä ei-eroottisissa ystävyyssuhteissa samaan sukupuoleen. Joillakin kiinnostus toiseen sukupuoleen on lisääntynyt spontaanina reaktiona tunne-elämän eheytymiseen.

Homoseksuaalisuuden muutoksesta kristillisten ex-gayryhmien kautta on raportoitu viime vuosina joissakin tiedejulkaisuissa. Journal of Sex & Marital Therapy – tiedelehti julkaisi vuonna 2011 seurantatutkimuksen lähemmäs sadasta ihmisestä, jotka yrittivät homoseksuaalisuuden muutosta kristillisten ex-gayryhmien kautta. Tutkijat raportoivat, että 6-7- vuoden seurannassa 53% koki homoeroottisen kiinnostuksen vähentymistä ja /tai heteroeroottisen kiinnostuksen vahvistumista kristillisten ex-gayryhmien avulla.¹⁵ Tutkimustuloksia ei voi yleistää psykoterapiaan, koska kyse oli muutosyrityksistä kristillisen sielunhoidon kautta. Tarkemmat tiedot tutkimuksesta ja sen arviosta löytyvät tämän kannanoton liitteestä 2.

3. Tieteelliset todisteet muutosyrityksistä

Jotkut ovat väittäneet, että muutosyritykset olisivat tehottomia ja jopa vaarallisia.¹⁶ Näille väitteille ei ole kuitenkaan olemassa tieteellisiä todisteita.

3.1. Muutosyritysten tehokkuus.

Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) nimeämä työryhmä julkaisi vuonna 2009 tutkimusraportin ja analyysin 83:sta tieteellisestä tutkimuksesta, jotka raportoivat homoseksuaalisuuden muutoksesta terapiassa vertaisarvioidun (peer reviewed) tiedejulkaisun kautta. Raportti julkaistiin nimellä *"APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation. Report of the Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation."*¹⁷ Sen mukaan tieteellinen todistusaineisto ei ole riittävää, jotta voitaisiin tehdä johtopäätöstä suuntaan tai toiseen.

"Ei ole olemassa riittäviä tieteellisen tarkkuuden täyttäviä tutkimuksia, joiden perusteella voisimme päätellä kykenevätkö nykyään käytettävät muutosyritykset seksuaalisen suuntautumisen muutokseen vai eivätkö ne kykene siihen." (s.120)

On siis harhaanjohtavaa väittää, että muutosyritykset ovat tehottomia. Työryhmän mukaan tutkimukset osoittavat, että kestävä muutos oli "epätavallista" (s.2) ja "epätodennäköistä" (s.4). Muutoksen mahdollisuutta ei siis torjuttu kokonaan.

3.2. Muutosyritysten vahingollisuus.

APA:n työryhmän mukaan todisteet muutosyritysten vahingollisuudesta ovat puutteelliset.

”Viimeaikaisista seksuaalisuuden muutosyrityksistä ei ole olemassa tieteellisesti tarkkoja tutkimuksia, joiden perusteella voisimme antaa lopullista lausuntoa siitä ovatko viimeaikaiset seksuaalisuuden muutosyritykset turvallisia tai haitallisia ja kenelle sitä olisivat.” (s. 83)

Jotkut viimeaikaiset tutkimukset uskonnollisista muutosyrityksistä kertovat, että asiakkaat olivat hyötynet muutoshoidosta, toiset tutkimukset kertovat muutoshoidon aiheuttamista haitoista. Näistä tutkimuksista ei kuitenkaan voida päätellä millaisille asiakkaille hoidoista on hyötyä tai haittaa.

3.3. Onko muutosyritys uskomushoitoa?

Homoseksuaalisuuden muutokseen tähtäävää psykoterapiaa tai sielunhoitoa on joskus vastustettu leimaamalla se ”uskomushoidoksi”, koska hoidon onnistumisesta ei ole tieteellisiä todisteita.¹⁸ Riittävien todisteiden muute vaivaa myös monia muita terapiamuotoja, kuten homouteen mukauttavaa psykoterapiaa (engl. gay affirmative therapy), jota ei ole tutkittu niillä kriteereillä, joita muutoshoidon vastustajat vaativat muutoshoidoilta.¹⁹

Maailman johtavimmat mielenterveysjärjestöt, Amerikan psykiatrinen yhdistys ja Amerikan psykologinen yhdistys, eivät ole antaneet muutoshoidoille uskomushoidon leimaa. Itseasiassa Amerikan psykologisen yhdistyksen vuosikokouksessa 2009 oli workshop, joka käsitteli myönteisesti muutosyrityksiä.²⁰

4. Itseä häiritsevä homoseksuaalisuus ja julkinen terveydenhuolto

4.1. Potilasturvan vaarantuminen.

On huolestuttavaa, että jotkut seksuaalivähemmistöjen oikeuksia edistävät tahot syrjivät tietoisesti samasta sukupuolesta kiinnostuneita uskonnollisia ihmisiä, jotka haluaisivat elää uskonsa mukaisesti selibaatissa ja etsivät muutosta homoseksuaalisuuteensa julkisen terveydenhuollon parista.²¹

Aslaniin hakeutuvat asiakkaat ovat kertovat, että asiakaslähtöisyys ei yleensä toteudu mielenterveysalan palveluissa jos asiakas kertoo haluavansa pidättäytyä kristillisyytensä takia homoeroottisuuden toteuttamisesta ja etsii muutosta seksuaalisuuteensa. Yleensä terapeutti on jo etukäteen valinnut asiakkaan hoidon päämääräksi homoidentiteetin omaksumisen ja sen mukaisen käytöksen, vaikka se olisi vastoin asiakkaan omaa uskontoa ja moraalialia. Lisäksi liian moni on kertonut, että terapeutti ei ole osoittanut kunnioitusta tai ymmärtämystä konservatiiviselle

uskonnollisuudelle, joka on erilaista kuin ammattilaisen ateistinen, agnostinen tai liberaalikristillinen vakaumus. Tämä sotii asiakaskeskeisyyden periaatetta ja Amerikan psykologisen yhdistyksen antamia ohjeita vastaan (ks. liite 1).

4.2. Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) ohjeet homoseksuaalisuuden muutosta etsivän uskonnollisen asiakkaan kohtaamiseen.

APA:n vuonna 2009 antamien ohjeiden mukaan kohtaamisen tulee olla asiakaslähtöistä ja sen pitää kunnioittaa uskonnollista erilaisuutta. APA oli huolestunut siitä, että homoseksuaalisuutensa muutosta etsivät uskonnollisesti konservatiivit asiakkaat eivät saa asiakaslähtöistä ja myötätuntoista kohtelua vaan terapeuttien kielteinen asenne heitä kohtaan pahentaa heidän ahdistustaan ja ajaa heidät pois julkisesta terveydenhuollosta.²²

APA:n työryhmän mukaan mielenterveyden ammattilaisten tulee lähestyä seksuaalisuuden muutosta etsivää uskonnollista asiakasta monikulttuurisen kohtaamisen mallin perusteella. Asiakkaan konservatiivinen uskonnollisuus on osana monikulttuurista erilaisuutta eikä psykologia ota siihen kantaa. Tällainen hoito ei pyri muuttamaan seksuaalista suuntautumista, mutta auttaa asiakasta löytämään tiensä itse ilman, että ammattilainen määräisi mihin asiakkaan pitäisi päätyä identiteetin etsinnässään (s.6). APA:n ohjeiden mukaan asiakkaan itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa.

"Me rohkaisemme laillistettuja mielenterveyspalvelujen tarjoajia tukemaan asiakasta, jotta hän määrittäisi itse (a) identiteettiään koskevan prosessin päämäärän (b) miten hän ilmaisee käyttäytymisellään seksuaalista suuntautumistaan (c) julkisen ja yksityisen sosiaalisen roolinsa (d) sukupuoliroolinsa, identiteettinsä ja ilmaisunsa, (e) partnerinsa sukupuolen ja (f) millaisia ihmissuhteita hän haluaa muodostaa." (s.62)

Aslan ry suhtautuu myönteisesti näihin ohjeisiin. Ammattilainen ei saa pakottaa seksuaalisuuden muutosta, mutta hän voi siis auttaa asiakasta elämään kristillisen uskonsa mukaisesti selibaatissa jos asiakas sitä haluaa. Lisäksi terapiassa voidaan käsitellä lapsuuden ja nuoruuden kipeitä asioita. Aslanin asiakkaiden kokemus on se, että juuri tämänkaltainen psykoterapia voi muuttaa seksuaalista suuntautumista - joillakin enemmän, toisilla vähemmän.

Harva psykoterapeutti on työskennellyt monien konservatiivisten uskonnollisten ihmisten kanssa, jotka uskonsa takia eivät halua toteuttaa saman sukupuolen kiinnostusta ja etsivät muutosta heteroseksuaalisuuteen. Siksi Aslan suosittelee psykoterapeuteille Janelle Hallmanin kirjaa *The Heart of Female Same-Sex Attraction* (IVP Books, 2008) ja Joseph Nicolosin kirjaa *Shame and Attachment Loss* (IVP Academic, 2009). Hallman ja Nicolosi eivät lupaa seksuaalisuuden muutosta asiakkailleen. Heidän työskentelynsä ottaa huomioon ajan tasalla olevan tiedon

homoeroottisen kiinnostuksen biologisista, sosiaalisista ja kulttuurisista syistä sekä hyödyntää muun muassa kiintymyssuhdeteoreettista tutkimusta.

LIITE 1

Amerikan psykologisen yhdistyksen ohjeet mielenterveyden ammattilaisille homoseksuaalisuuden muutosta haluavan ihmisen kohtaamiseen

Tiivistelmä

Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) nimeämä työryhmä julkaisi kannanoton homoseksuaalisuuden muutosyrityksistä vuonna 2009. Työryhmän tutkimusraportti "Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation" (Soveliaat terapeuttiset suhtautumistavat seksuaaliseen suuntautumiseen) sisälsi analyysin 83:sta tutkimuksesta, jotka ovat raportoineet homoseksuaalisuuden muutosyrityksistä tieteellisissä vertaisarvioituissa (engl. peer review) julkaisuissa.

APA:n työryhmän tarkoitus oli antaa terapeuteille tieteellisiin tutkimuksiin perustuvat ohjeet homoseksuaalisuuden muutosta etsivien uskonnollisten asiakkaiden kohtaamiseen. Työryhmä halusi suhtautua myönteisesti ja ymmärtävästi homoseksuaalisuuden muutosta etsiviin uskovaisiin, koska APAa ja psykologian valtavirtaa on syytetty tämän ihmisryhmän hylkäämisestä.

Työryhmän raportti ei tukenut väitettä, jonka mukaan homoseksuaalisuuden muutoshoito olisi tehontonta. Toisaalta todettiin, että ei ole myöskään riittävää näyttöä sen tehosta.

"Ei ole olemassa riittäviä tieteellisen tarkkuuden täyttäviä tutkimuksia, joiden perusteella voisimme päätellä kykenevätkö nykyään käytettävät muutosyritykset seksuaalisen suuntautumisen muutokseen vai eivätkö ne kykene siihen." (s.120)

Tutkimusryhmä totesi, että tieteellinen todistusaineisto ei ole riittävää, jotta voitaisiin tehdä johtopäätöstä suuntaan tai toiseen. Tutkimukset osoittavat, että kestävä muutos on "epätavallista" (s.2) ja "epätodennäköistä" (s.4). Muutoksen mahdollisuutta ei siis torjuttu kokonaan. Tässä kohdin työryhmän raportin ja sen uutisoinnin välillä on ristiriita: APA:n kotisivuilla ilmestynyt uutinen painotti muutoksen mahdottomuutta, vaikka työryhmä oli todennut, että siitä ei ole näyttöä.²³

Jotkut ovat väittäneet, että homoseksuaalisuuden muutosyritykset ovat vahingoittavia, mutta APA:n työryhmän analyysi ei tukenut tätä johtopäätöstä. Työryhmän mukaan jotkut viime vuosien tutkimukset uskonnollisista muutosyrityksistä kertovat, että asiakkaat olivat hyötynyt muutoshoitosta, toiset tutkimukset kertovat muutoshoiton aiheuttamista haitoista.

"Viimeaikaisista seksuaalisuuden muutosyrityksistä ei ole olemassa tieteellisesti tarkkoja tutkimuksia, joiden perusteella voisimme antaa lopullista lausuntoa siitä ovatko viimeaikaiset seksuaalisuuden muutosyritykset turvallisia tai haitallisia ja kenelle sitä olisivat." (s. 83)

APA:n työryhmän mukaan mielenterveyden ammattilaisten tulee lähestyä seksuaalisuuden muutosta etsivää uskonnollista asiakasta monikulttuurisen kohtaamisen mallin perusteella. Asiakkaan konservatiivinen uskonnollisuus on osa monikulttuurista erilaisuutta eikä psykologia ota siihen kantaa. Tällainen hoito ei pyri muuttamaan seksuaalista suuntautumista, mutta auttaa asiakasta löytämään tiensä itse ilman, että ammattilainen määräisi mihin asiakkaan pitäisi päätyä identiteetin etsinnässään (s.6)

"Me rohkaisemme laillistettuja mielenterveyspalvelujen tarjoajia tukemaan asiakasta, jotta hän määritteli itse (a) identiteettiään koskevan prosessin päämäärän (b) miten hän ilmaisee käyttäytymisellään seksuaalista suuntautumistaan (c) julkisen ja yksityisen sosiaalisen roolinsa (d) sukupuoliroolinsa, identiteettinsä ja ilmaisunsa, (e) partnerinsa sukupuolen ja (f) millaisia ihmissuhteita hän haluaa muodostaa." (s.62)

Aslan ry suhtautuu myönteisesti näihin ohjeisiin. Ammattilainen ei saa pakottaa seksuaalisuuden muutosta, mutta hän voi auttaa asiakasta elämään kristillisen uskonsa mukaisesti selibaatissa jos asiakas sitä haluaa. Lisäksi psykoterapiassa voidaan käsitellä lapsuuden ja nuoruuden kipeitä asioita. Aslanin asiakkaiden kokemus on se, että juuri tämänkaltainen psykoterapia voi muuttaa seksuaalista suuntautumista - joillakin enemmän, toisilla vähemmän.

Homoseksuaalisuuden muutosta etsivien asiakkaiden profiili

APA:n työryhmän mukaan varhaisimmat tutkimukset homoseksuaalisuuden muutoksesta on tehty 1960-luvulla ja ne kuvasivat lähinnä miehiä, jotka oli oikeusprosessin seurauksena pakotettu muutosterapiaan. Viimeisen kymmenen vuoden aikana muutosterapiaan hakeutuneiden profiili on kuitenkin muuttunut ratkaisevasti: he ovat yleensä valkoisia hyvin koulutettuja miehiä, joille uskonto on erittäin tärkeä asia. He kuuluvat yleensä johonkin perinteiseen tai konservatiiviseen uskontoon kuten mormoneihin, uskoontulon merkitystä korostaviin kristittyihin (ns. evankelikaalit) tai ortodoksijuutalaisiin (s.3)

APA:n työryhmä toteaa, että psykologit pitävät samaan sukupuoleen kohdistuvaa kiinnostusta myönteisenä variaationa ihmisen seksuaalisuudessa. Sitä vastoin jotkut perinteiset uskonnot pitävät sitä edelleen syntinä, moraalisenä lankeemuksena tai häiriönä, joka pitää muuttaa. Tämä konflikti aiheutuu erilaisesta maailmankuvasta ja filosofiasta. Uskonnot pitävät tärkeänä sitä, että sen kannattajat elävät uskonsa ja moraalisensa mukaista elämää. Sitä vastoin homomyönteinen psykologia pitää tärkeänä elää sen mukaan minkä yksilö kokee sisimmässään oikeaksi ja ehyeksi. Homoeroottista kiinnostusta kokeva uskonnollinen asiakas on usein ristiriidassa: elääkö konservatiivisen uskon vai tunteidensa mukaan (s. 18).

Homoseksuaalisuuden muutosta etsivät asiakkaat kuuluvat uskonnollisiin ryhmiin, jotka pitävät heteroseksuaalisuutta luonnollisempina kuin homoseksuaalisuutta, jonka mukaista käyttäytymistä pidetään syntinä. Muutokset etsijät ovat sisäistäneet yhteisönsä uskon ja haluavat elää sen mukaan. He eivät halua muuttaa uskoaan. Jotkut kokevat homoidentiteetin hyväksymisen ja homoseksuaalisen käytöksen suurena uhkana identiteetilleen ja jumalasuhteelleen. He eivät kestäisi syyllisyyttä, joka aiheutuisi siitä, että he tietävät tekevänsä syntiä (s.46).

"Näillä hengellisillä ristiriidoilla on mielenterveydellisiä seurauksia... Näihin hengellisiin kamppailuihin saattaa liittyä ahdistusta, paniikkihäiriöitä, masennusta ja itsetuhoisuutta huolimatta uskonnollisuuden syvyydestä tai siitä miten paljon uskonto antaa lohtua ja auttaa selviytymään... Jotkut, joilla on vahva uskonnollinen motivaatio ja päämäärä elämässään ovat halukkaita asettamaan päämääräkseen seksuaalisen pidättyvyyden ja rajoittamaan seksuaalisia ja romanttisia tarpeitaan, jotta he voisivat elää uskonnollisen vakaumuksensa mukaisesti... Jotkut konservatiivit uskonnolliset yksilöt kokivat tarvetta muuttaa seksuaalista suuntautumistaan uskonnosta löydetyin myönteisen hyödyn takia (so. yhteisö, elämäntapa, arvot, tarkoituksen tunne)" (s.47). "Toiset valitsevat jonkun toisenlaisen uskonnon tai hengellisyyden, joka hyväksyy seksuaaliset vähemmistöt" (s. 48)

Miten mielenterveyden ammattilaisen tulee suhtautua muutosta etsivään asiakkaaseen?

Työryhmän mukaan ammattilaisen on tiedostettava, että seksuaalisen suuntautumisen muuttuminen on "epätodennäköistä" ja jotkut ovat kokeneet muutosyritykset vahingollisina. Näyttää siltä, että seksuaalinen identiteetti voi muuttua ennemminkin kuin suuntautuminen. Jotkut muutosyritykseen osallistuneet kertoivat hyötynensä yrityksestä, koska siihen sisältyi hyväksyntää, tukea sekä asiakkaan arvojen ja niihin liittyvien huolien tunnistamista (s.54).

Työryhmän mukaan psykoterapian tulee perustua siihen, että 1) homoseksuaalisuus on positiivinen seksuaalisuuden ilmaus, 2) siihen voi liittyä syyllistämistä, 3) seksuaalinen suuntautuminen ja käytös voi ilmentyä monella eri tavalla, 4) homot, lesbot ja biseksuaalit kykenevät elämään tyydyttävää elämää uskollisissa parisuhteissa 5) eikä ole todistusaineistoa siitä, että saman sukupuolen kiinnostus aiheutuisi traumaista tai häiriintyneistä perheistä (s.54)

Tässä kohdin työryhmän ideologiset kytkennät tulevat esiin ja ohittavat tieteellisyyden. Homoseksuaalisuuden normittaminen positiiviseksi seksuaalisuuden variaatioksi ei perustu tieteeseen, joka on neutraali ilmaisutavoissaan. Jonesin ja Yarhousen esittämä kritiikki työryhmän raporttia kohtaan osoittaa, että väite perhetaustan ongelmattomuudesta ei pidä paikkaansa tutkimusten valossa. Lisäksi tutkijat vetoavat tässä kohdin tutkimuksiin (mm. Bell ym. 1981; Bene 1965; Freund & Blanchard 1983; Freund & Pinkava 1961; Hooker 1969; Siegelmann 1974, 1981), jotka eivät olleet otokseltaan edustavia tai jopa raportoivat toisin (esim. Bell ym. 1981 ja Bene 1965) kuin tutkimusryhmä väitti.

Työryhmän mukaan asiakkaiden kertomukset muutoshoidon haitoista antavat tietoa siitä mitä mielenterveyden ammattilaisen tulee suosia ja välttää (s. 53):

Asiakasta auttaa...

- sosiaalisen tuen löytyminen ihmisistä, jotka ovat samassa tilanteessa
- kokemus siitä, että uskontoa ja siihen liittyviä huolenaiheita ymmärretään
- empatian vastaanottaminen vaikeassa ristiriitatilanteessa
- välineiden saaminen tunteiden ja ajatusten selvittämiseksi, jotta henkilö voisi tarkastella identiteettiään ja kehitystään

Seuraavia asioita tulee välttää...

- liian ohjaava hoito, joka vaatii tietyn päämäärän saavuttamista
- väärän, stereotyyppisen ja epätieteellisen informaation välittäminen ja myönteisen informaation antaminen seksuaalivähemmistöistä
- epäsopien ja tehottomien hoitotoimenpiteiden käyttäminen
- väärän informaation antaminen hoidon tuloksista

Työryhmän mukaan muutosta etsivän asiakkaan kohtaaminen tulee perustua asiakaskeskeiseen lähestymistapaan. Sen mukaan mielenterveyden ammattilaisen tulee kokea myötätuntoa asiakasta ja hänen muutoshaluaan kohtaan. Ammattilaisen tulee vähentää asiakkaan ahdistusta, joka aiheutuu yksinäisyydestä, leimaamisesta ja häpeästä. (s.55)

”Tämä lähestymistapa sisältää myötätuntoa asiakkaan halua muuttaa seksuaalista suuntautumista ja samalla ymmärtäen, että sellainen lopputulos on epätodennäköinen... Haldeman (2004) varoittaa, että virallistetut mielenterveyden ammattilaiset, jotka mitätöivät asiakkaan pyynnön seksuaalisuuden muutoksesta hoidon aikana ilman, että he tarkastelisivat ja ymmärtäisivät syitä muutoshaluun, voivat vahvistaa toivottomuutta asiakkaassa, joka on jo valmiiksi menettänyt toivon eri vaihtoehtoista.” (s.55-56)

Asiakkaan tilan arviointi

Seksuaalisuuden muutosta etsivän ihmisen kohtaamisen tulee perustua myönteiseen lähestymistapaan, jossa tarkastellaan hänen elämäntilannettaan, uskonnollisuuttaan (arvot, moraalit, uskonnollinen yhteisö, ennakkoluulot) ja seksuaalisuuttaan. Terapeutin tehtävänä on ymmärtää asiakkaan tilannetta mahdollisimman perusteellisesti (s.56).

Joillakin asiakkailla on psykoterapeuttista hoitoa vaativia ongelmia, jotka eivät liity sinänsä seksuaalisen suuntautumisen aiheuttamaan ristiriitaan. Ne saattavat liittyä mielenterveysongelmiin, personalisuushäiriöihin, traumoihin, itsevihaan tai seksuaalisen hyväksikäytön aiheuttamaan hämmennykseen (s.57).

Aktiiviset hallintakeinot

Terapeutin on annettava aktiivisia työvälineitä ahdistuksen kanssa selviytymiseen. Hänen on autettava hyväksymään homoeroottinen kiinnostus asiakkaan elämässä (eikä kieltämään sitä) ja mieltämään se uudella tasolla niin, että asiakas ei enää tuomitse itseään sen takia. Tämä ei tarkoita välttämättä homoidentiteetin hyväksymistä vaan vaihtoehtoisten identiteettien muodostamista. Terapeutin tulee auttaa surun ja menetysten käsittelemisessä sekä keskittyä hengellisten selviytymiskeinojen löytämiseen. Se voi merkitä vaikkapa kärsimyksen näkemistä Jumalan antamana haasteena uskon kasvamiseen eikä tuomiona. Ahdistusta voi lievittää usko siihen, että Jumala auttaa ja rakastaa ihmistä huolimatta hänen seksuaalisesta suuntautumisestaan. Terapeutti voi myös auttaa löytämään sosiaalisen tukiverkoston joko homomyönteisistä ryhmistä tai ex-gayryhmistä. Terapeutin on autettava löytämään identiteetti, joka voi olla LBG (lesbo, biseksuaali, gay), heteroseksuaali, ex-gay tai identiteetti jätetään avoimeksi. (s.57-59)

Jotkut uskonnolliset ihmiset haluavat ratkaista uskonnollisten arvojen ja seksuaalisen suuntautumisen ristiriidan valitsemalla selibaatin. Jotkut kokevat sellaisen elämän tyydyttävänä kun

taas toiset eivät kykene siihen ja kokevat yksinäisyyttä ja masennusta. Mielenterveyden ammattilainen voi tarkastella tällaista valintaa asiakkaan kanssa ilman, että hän ottaa siihen kantaa suuntaan tai toiseen (s.61).

Monikulttuurinen malli

Homoseksuaalisuuden muutosta etsivät ihmiset ovat olleet viime vuosikymmeninä vahvasti uskonnollisia. He pitävät homoseksuaalisuutta syntinä tai häiriönä, joka täytyy muuttaa. Tämä näkemys on ristiriidassa nykyisen psykologisen yhteisön kanssa, jonka mukaan homoseksuaalisuus on myönteinen seksuaalisuuden ilmaisu. Konfliktin syynä on erilainen filosofia: uskonnot pitävät tärkeänä sitä, että uskova elää uskonsa ja moraalisensa mukaista elämää. Sitä vastoin homomyönteinen psykologia korostaa oman minäkokemuksen mukaan elämistä (s.17-18)

Amerikan psykologinen yhdistys on antanut julkilausuman, jonka mukaan uskonnolliset ennakkoluulot ja syrjintä ovat vahingollisia yksilöille, yhteiskunnalle ja kansainvälisille suhteille. Psykologian tehtävänä ei ole kuitenkaan ratkaista uskonnollisia ja teologisia kysymyksiä. (s.19)

APA:n työryhmä totesi (sivut 19-20), että psykologia on aiemmin suhtautunut kielteisesti uskontoon, mutta viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana on syntynyt uudenlainen myönteinen asenne uskontoa kohtaan. Viime aikoina on ilmestynyt yhä enemmän kirjallisuutta, jossa uskontoa integroidaan psykoterapiaan. Tämä lähestymistapa toimii erityisen hyvin erilaisten uskonnollisten ryhmien edustajien kanssa ja parantaa hoidon tuloksia. Tulokset ovat hyviä myös niissä tapauksissa, joissa hoidon antaja on uskonnollisesti maallistunut ammattilainen.

Jotkut ovat väittäneet, että mielenterveyden ammattilaiset eivät ota huomioon konservatiivisia uskonnollisia ihmisiä, jotka ovat ahdistuneet homoeroottisista tunteistaan. APA:n työryhmän mukaan tämä ristiriita voidaan ratkaista siten, että homoseksuaalisuuden muutosta etsivien uskovaisten kohtaamiseen sovelletaan monikulttuurisuuden huomioivaa psykologiaa ja uskontopsykologiaa. (s.20).

"Laillistetut mielenterveyden ammattilaiset voivat käsitellä uskonnollisten asiakkaiden erityiskysymyksiä yhdistämällä niihin näkökulmia uskontopsykologiasta. Siihen liittyy perusteellinen arvio asiakkaan hengellisistä ja uskonnollisista uskomuksista, uskonnollisesta identiteetistä ja motivaatiosta, hengellisestä toiminnasta, positiivisten uskonnollisten selviytymiskeinojen kehittämisestä sekä uskonnollisen ja sukupuolisen suuntautumisen identiteetin yhtymäkohdista. Tämä lähestymistapa on sopusoinnussa nykyaikaisen monikulttuurisesti pätevän lähestymistavan ja todistusaineistoon perustuvan psykoterapian harjoittamisen kanssa. Sitä voidaan käyttää monenlaisissa teoreettisissa viitekehyksissä." (s.64)

Suurin osa seksuaalisuuden muutoksen etsijöistä kuuluvat konservatiivisiin uskonnollisiin ryhmiin (mormonit, evankelikaalit herätyskristityt, ortodoksijuutalaiset) , joiden mukaan homoseksuaalisuus on syntiä tai vääriä. Näille ihmisille uskonto on hyvin tärkeää. Siksi uskontopsykologista tutkimusta voidaan integroida heidän terapiaansa. Esimerkiksi, hoidossa tarkastellaan asiakkaan uskonnollista motivaatiota, myönteisiä uskonnollisia selviytymismekanismeja lisätään sekä pohditaan uskonnollista ja seksuaalista identiteettiä. Tämä lähestymistapa ottaa huomioon ihmisten erilaisuuden iän, sukupuolen, rodun, kulttuurin, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen, rajoitteisuuden, kielen ja sosioekonomisen statuksen suhteen (s.3, 66-67).

Työryhmä suositteli mielenterveysalan ammattilaisia tutkimaan monikulttuurisuuteen myönteisesti suhtautuvaa ja tieteelliseen näyttöön perustuvaa hoitoa seksuaalisten vähemmistöjen edustajien kanssa. Tällainen hoito ei tähtää seksuaalisen suuntautumisen muutokseen (s.6)

Kritiikki työryhmän raporttia kohtaan

Stanton L. Jones, Christopher H. Rosik, Richard N. Williams ja A. Dean Byrd julkaisivat kritiikkiä työryhmän raporttia kohtaan Amerikan psykologisen yhdistyksen julkaisemassa lehdessä *The General Psychologist* ("A Scientific, Conceptual, and Ethical Critique of the Report of the APA Task Force on Sexual Orientation" *The General Psychologist*, 2010, Vol.45, No.2, s. 7-18).

Heidän kritiikkinsä kohdistuu neljään asiaan. Ensiksikin, APA:n työryhmän raportti pitää tieteellisenä faktana väitettä, jonka mukaan "empiiriset tutkimukset ja vertaisarvioidut tutkimukset eivät tue teorioita, joiden mukaan samaan sukupuoleen liittyvä seksuaalinen suuntautuminen aiheutuisi ei-toimivasta perheestä tai traumaista." (s.86 ja myös 23, 54, 63, 73) Kriitikkojen mukaan tämä on "dramaattinen ja väärä väite. Äskettäin ilmestyneet korkeatasoiset ja laaja-alaiset tutkimukset antavat empiiristä todistusaineistoa perhetaustan merkityksestä. Näitä tutkimuksia ovat tehneet Bearman ja Bruckner (2002), Francis (2008) ja Frisch & Hviid (2006) ja ne olisivat ansainneet taatusti raportin tekijöiden tarkan huomion." (s.9)

Toiseksi, raportin tekijät vaativat muutosyrityksistä kertoneilta tutkimuksilta poikkeuksellisen tiukkoja kriteerejä, mutta väljensivät kriteerejä kun kyseessä oli homouteen mukauttava terapia (engl. gay affirmative therapy). He kertoivat, että homoseksuaalisuuden muutosyritystä ei voi suositella, koska todistusaineisto muutoshoitojen tehosta on puutteellista. Samalla he kuitenkin suosittelevat homouteen mukauttavaa terapiaa, vaikka he myöntävät, että sen tutkimus on "puutteellista" ja he joutuvat tukeutumaan sen arvioinnissa "yleiseen tutkimukseen". Kriitikkojen mukaan "tällainen asennemuutos on hämmentävää ja erityisen huolestuttavaa raportissa, joka muualla painottaa tiukkaa tutkimukseen perustuvaa asennoitumista (s.9).

Kolmanneksi, raportti käyttää erilaisia kriteerejä arvioidessaan muutosyritysten hyötyä suhteessa sen haittoihin. Raportin tekijät eivät anna painoarvoa niille kertomuksille, joissa muutosta yrittäneet kertovat hyötyneensä siitä. Tämä asenne muuttuu kun he arvioivat muutosyritysten haittoja. He toteavat, että tutkimusten perusteella ei ole selvää mitkä tekniikat tai menetit saattavat aiheuttaa vahinkoa (s.91), mutta samalla he toteavat, että "on jonkin verran todistusaineistoa siitä, että henkilöt kokivat muutosyrityksen vahingoittavan heitä" (s.3). Miten on mahdollista, että tutkimukset ovat puutteellisia voidaksemme sanoa mitään muutosyritysten tehokkuudesta, mutta samaan aikaan me voimmekin luottaa niihin kun kyseessä on asiakkaiden kokemat haitat?

Neljänneksi, raportti väittää "tieteellisenä faktana", että samaan sukupuoleen kohdistuva kiinnostus, käytös ja suuntautuminen ovat sinänsä "normaaleja ja positiivisia ilmentymiä ihmisyydessä." (s.2) Tässä kohdin tieteelle ominainen puolueettomuus jää ideologian jalkoihin. Tiede voi vain todeta mitä luonnossa tapahtuu. Jos tieteentekijä väittää jotain asiaa positiiviseksi tai normaaliksi hän puhuu väistämättä omasta ideologiastaan ja maailmankatsomuksestaan.

Aslan ry:n kritiikki kohdistuu edellä mainittujen asioiden lisäksi siihen, että asiakkaan oma arvio muutoksesta ei vakuuttanut työryhmää.

APA:n työryhmä tulkitsevi muutopsyrytyksien tuloksena raportoidun seksuaalisuuden muutoksen enemmänkin identiteettileiman ja seksikäytöksen muutokseksi kuin orientaation muutokseksi. He totesivat, että jotkut ovat raportoineet omaksuneensa heteroidentiteetin, kokevansa heteroeroottista kiinnostusta ja elävänsä heteroseksuaalisessa parisuhteessa, johon kuuluu heteroseksuaali (s.3, 49). APA:n työryhmän mukaan...

"Seksuaalisuuden muutopsyrytystä koskevan tutkimuksen tulisi (a) käyttää menetelmiä jotka suuntautuvat tulevaisuuteen ja ovat pitkäaikaisia, (b) käyttävät otoksen valinnassa menetelmää, joka mahdollistaa riittävän yleistämisen (c) käyttää asianmukaisia, puolueettomia, ja korkealaatuisia välineitä seksuaalisen suuntautumisen ja seksuaalisen identiteetin arvioinnissa, (d) tarkastelee [henkilön] aiempaa ja nykyistä tilaa, mielenterveysongelmia, muihin hoitotoimenpiteitä ja elämänhistoriaa testatakseen kilpailevia selityksiä mahdollisille muutoksille ja (e) käyttää välineitä, jotka ovat kykeneviä arviomaan [muutopsyrytysten] haittoja." (2009, s.6)

Jones & kumppanit huomauttavat, että muutopsyrytysten vaurioista raportoidut tutkimukset eivät täytä näitä kriteerejä, vaikka APA:n työryhmä luottikin niihin enemmän kuin muutopsyrytysten hyödyistä kertoviin tutkimuksiin. Toiseksi, psykoterapian tuloksellisuutta koskeva tutkimus ei käytä aina näin tiukkoja kriteerejä, joten se ei läpäisisi työryhmän kriteerejä.

APA:n työryhmä vaati (s.27 viite 30 ja s. 37), että muutos todennettaisiin kokeellisella tutkimuksella, josta selviäisi selkeä syy-seuraus-suhde (terapeuttinen työskentely tuottaa muutoksen). Lisäksi osa tutkittavista pitäisi jakaa satunnaisesti terapianryhmään ja osa ns. kontrolliryhmään, joka ei saa terapiaa. Tällä tavoin voidaan päätellä aiheutuuko muutos terapiaan osallistumisesta vai sen ulkopuolisista tekijöistä. Työryhmän mukaan perusteellisesti tehty kvasikokeellinen tutkimus voi myös antaa pätevää tietoa, vaikka siinä ei olekaan kontrolliryhmää.

Jones ja kumppanit totesivat kritiikissään, että tällainen vaatimus on turha jos perusoletuksena on se, että seksuaalinen suuntautuminen ei voi muuttua ollenkaan terapiassa. Tällöin muutopsyrytyksen tehokkuuden toteamiseksi ei tarvita kontrolliryhmää.

APA:n työryhmän mukaan vain kuusi kokeellista laboratorio-olosuhteissa tehtyä tutkimusta oli tehty niin pätevästi, että niiden tuloksiin voidaan luottaa. Tutkimukset oli tehty 1960-70-luvuilla ja ne käyttivät behavioristisia metodeja (s.27-28). Seksuaalisuuden muutos todennettiin miehen penikseen kiinnitettävillä antureilla, jotka todistivat kiihottuneisuutta heteroseksuaalisten pornokuvien katselussa (s.126). Tulosten mukaan moni oli kokenut homoeroottisten reaktioiden vähenevän ja heteroeroottisten reaktioiden kasvavan (s.36, 39).

Miksi nämä tulokset eivät kuitenkaan vakuuttaneet tutkijaryhmää? Heidän mukaansa jotkut tutkimukset ovat osoittaneet, että miehet voivat tietoisesti tuottaa itselleen valheellisia heteroseksuaalisia reaktiota, joita koelaitteet rekisteröivät aitoina (s.31)

Miksi työryhmä ei myöskään luottanut viime vuosikymmeninä tehtyihin tutkimuksiin, jotka perustuivat muutopsyrytykseen osallistuneen ihmisen omaan arvioon muutoksesta? APA:n raportin tekijöiden mukaan muutoksesta kertoneet saattoivat arvioida epätarkasti aiemman seksuaalisen

suuntautumisensa, koska se perustui menneisyyden muistikuviiin. Ehkä he halusivat antaa itsestään myönteisen vaikutelman vastoin todellisuutta, miellyttää tutkijoita ja vakuuttaa itselleen, että muutosyritykseen käytetty investointi ei ollut turhaa (s.29).

Jos seksuaalisuuden muutokseen ei voi luottaa kokeellisilla mittauksilla eikä asiakkaan oman kertomuksen perusteella niin millä sitten? Näyttää siltä, että ideologiset syyt eivät salli minkään todistusaineiston vaikuttavan käsitykseen seksuaalisen suuntautumisen muuttumattomuudesta.

Työryhmän vaatimukset muutoksen toteamiseksi olivat poikkeuksellisen vaativia suhteessa muuhun psykoterapiatutkimukseen, joka nojaa asiakkaan omaan arviointiin muutoksesta. Lisäksi APA:n työryhmä ei kyseenalaistanut samalla tavalla kertomuksia muutosyritysten haitoista. Työryhmä myönsi, että tutkimusten perusteella ei voida päätellä aiheuttavatko muutosyritykset haittaa vai ei (s. 120), mutta samalla he kallistuivat uskomaan niitä (s. 3). Entä jos haitoista kertovat valehtelivat, koska he halusivat vahingoittaa ex-gayliikettä (esim. homoseksuaalien psykologien Shidlo & Shroederin tekemä tutkimus vuodelta 2002 rekrytoi tietoisesti niitä homoja, jotka olivat kokeneet muutosyritysten vahingoittavan itseään)? Entä jos he suurentelivat vaurioitaan jälkikäteen? Vai aiheutuiko vaurio muutosyrityksen metodista eikä sinänsä muutosyrityksestä? Näihin kysymyksiin ei ole tieteellisen tarkkoja vastauksia tällä hetkellä.

LIITE 2

Seurantatutkimus homoseksuaalisuuden muutoksesta kristillisten ex-gayryhmien kautta

"Tutkijat toteuttivat 6-7 vuotta kestäneen kvasikokeellisen pitkäaikais tutkimuksen, joka tarkasteli uskonnollisesti värittynyttä muutosta homoseksuaalisesta suuntautumisesta heteroseksuaaliseen suuntautumiseen. Alkuperäinen otos koostui eri kristillisten järjestöjen toimintaan osallistuneista 72 miehestä ja 26 naisesta, joiden seksuaalista suuntautumista, ihastumisia ja fantasioita arvioitiin. Lisäksi mitattiin seksuaalisen suuntautumisen ja psykologisen ahdistuksen yhteyttä toisiinsa. Kyseessä oli pitkäaikais tutkimus. Tämän tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että homoseksuaalisen suuntautumisen muutos näyttää olevan mahdollista joillekin eikä psykologinen ahdistus lisääntynyt keskimäärin muutosprosessiin osallistumisen takia."

(Ote tutkimuksen tiivistelmästä. Lähde: Stanton L. Jones & Mark A. Yarhouse: "A longitudinal study of attempted religiously-mediated sexual orientation change." Journal of Sex and Marital Therapy, 2011, Volume 37, sivut 404-427. Lisätietoja tutkimuksesta löytyy osoitteesta: www.exgaystudy.org)

Johdanto

Tutkijat totesivat tutkimusraporttinsa johdannossa, että monet mielenterveysjärjestöt julistavat nykyään suureen ääneen, että homoseksuaalisen suuntautumisen muuttaminen on mahdotonta ja jopa haitallista. Esimerkiksi Amerikan psykologinen yhdistys totesi monen vuoden ajan verkkosivuillaan: "Voiko terapiaa muuttaa seksuaalisen suuntautumisen? Ei. . . [H] omoseksuaalisuus. . . ei vaadi hoitoa eikä se ole muutettavissa. " (Answers to your questions about sexual orientation

and homosexuality. American Psychological Association, 2005) Amerikan psykiatrinen yhdistys totesi lausunnossaan, että " 'korjaavan terapian' potentiaaliset riskit ovat suuret, koska niihin liittyy masennusta, ahdistuneisuutta ja itsetuhoista käyttäytymistä." (American Psychiatric Association: Psychiatric treatment and sexual orientation position statement, 1998)

Psykologit Stanton L. Jones (Wheaton College, IL) ja Mark A. Yarhouse (Regent University) ovat julkaisseet tutkimustuloksensa, jotka ovat jyrkässä ristiriidassa näiden väitteiden kanssa. Tutkimus on julkaistu vertaisarvioidussa (ns. peer reviewed eli muut tutkijat arvioivat tutkimuksen ennen sen julkaisua) Journal of Sex and Marital Therapy –tiedelehdessä. Jones & Yarhouse käyttivät pitkittäistutkimusta tutkiessaan noin sadan miehen ja naisen seksuaalisuuden muutosyritystä Exodus International'iin sidoksissa olevien kristillisten ex-gayjärjestöjen kautta.

Jones & Yarhouse huomauttavat, että Amerikan psykologinen yhdistys (APA) on hiljattain muokannut ehdottomalta kuulostavia lausuntojaan muutoksen mahdollisuudesta. Homoseksuaalisuuden muutostutkimuksia arvioineen työryhmän raportin (APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation, 2009) tiivistelmän mukaan "yksilön seksuaalisen suuntautumisen kestävä muutos on epätavallista" (s.2) vaikka muualla raportissa ollaan asiasta epävarmempia: "On vain vähän luotettavaa todistusaineistoa, jonka pohjalta voisimme selvittää kykenevätkö seksuaalisen suuntautumisen muutosyritykset muuttamaan seksuaalista suuntautumista." (s.28)

Väite homoseksuaalisen suuntautumisen muuttumattomuudesta on joka tapauksessa yllättävää, koska tieteellisissä julkaisuissa on ilmestynyt kymmeniä tutkimuksia, jotka ovat raportoineet homoseksuaalisuuden muutoksesta ammattimaisen psykoterapian (mm. Munzer 1965, Hatterer 1970) ja uskonnollisten menetelmien kautta (mm. Pattison & Pattison 1980, Spitzer 2003).

Miksi kannanotto muutosyrityksiin on pessimistinen jos muutoksista on raportoitu aiemmin ilmestyneissä tiedejulkaisuissa? Tärkein syy on ollut se, että aiempien tutkimusten menetelmien tarkkuus on kyseenalaistettu eikä tarjolla ole ollut pitkittäistutkimusta, joka olisi seurannut muutoksen pysyvyyttä tarpeeksi kauan aikaa. Lisäksi monet tutkimukset ovat perustuneet terapeuttien eikä asiakkaan omaan arvioon muutoksesta. APA:n työryhmän mukaan...

"Seksuaalisuuden muutosyrityksiä koskevan tutkimuksen tulisi (a) käyttää seuranta- ja pitkittäistutkimuksen menetelmiä, (b) käyttää otoksen valinnassa menetelmää, joka mahdollistaa riittävän yleistämisen (c) käyttää asianmukaisia, puolueettomia, korkealaatuisia välineitä seksuaalisen suuntautumisen ja seksuaalisen identiteetin arvioinnissa, (d) tarkastelee [henkilön] aiempaa ja nykyistä tilaa, mielenterveysongelmia, muita hoitotoimenpiteitä ja elämänhistoriaa testatakseen kilpailevia selityksiä mahdollisille muutoksille ja (e) käyttää välineitä, jotka ovat kykeneviä arvioimaan [muutosyritysten] haittoja." (2009, s.6)

Jonesin & Yarhouse toteavat, että heidän tutkimuksensa täyttää monia näistä vaatimuksista.

- Tutkimus tarkasteli henkilön tämän hetkistä tilaa sen sijaan, että se luottaisi asiakkaan arvioihin menneisyyden muistikuvien perusteella. Lisäksi tutkimus oli ns. pitkittäistutkimus (tutkijat seurasivat tutkittavia pitkällä aikavälillä)

- Tutkimuksen kvasikokeellinen asetelma on riittävä vastaamaan kysymykseen voiko homoseksuaalinen suuntautuminen muuttua vai ei. Vaikka tutkimus ei sisällä vertailuryhmää (joka ei saisi terapiaa tai jolle annettaisiin valeterapiaa) se kykenee vastaamaan kysymykseen: voiko suuntautuminen muuttua uskonnollisen hoidon avulla.
- Tutkimuksessa käytettiin parhaita seksuaalisen suuntautumisen arviointivälineitä
- Tutkimus ei sisältänyt vaihtoehtoisia selityksiä muutokselle, koska tutkittavien määrä ei mahdollistanut sitä
- Muutosyritysten haittojen arvioinnissa käytettiin yleisesti luotettavaa ja pätevää testiä

Jones ja Yarhouse seurasivat tutkittavia 6-7 vuoden ajan ja he julkaisivat tutkimustuloksensa eräessä Amerikan psykologisen yhdistyksen vuosikokouksen workshopista 9.8.2009. He ovat myös julkaisseet väliraportin tutkittavista henkilöistä siinä vaiheessa kun he olivat olleet muutosprosessissa kolme vuotta. Raportti julkaistiin kirjassa "Ex-Gays?" (IVP, 2007). Tutkijat selittivät tutkimustaan artikkeleissa ja videoissa, jotka löydät täältä: <http://www.ivpress.com/cgi-ivpress/book.pl/code=2846>

Nicholas A. Cummings (Ph.D., Sc.D.), eräs Amerikan psykologisen yhdistyksen aiemmista presidenteistä, kirjoitti suosituksen kirjan takakanteen: *"Homoseksuaalisuuden tutkimus sisältää kiistoja, jotka ovat täynnä ideologiaa ja niukasti tiedettä. Tämä tutkimus on luonut uutta maaperää, koska se noudattaa objektiivisuutta ja tieteellistä tarkkuutta, joka voidaan toistaa ja yleistää. Se avaa uusia näköaloja tutkimukseen Olen odottanut yli kolmekymmentä vuotta tätä virkistävää ja perusteellista tutkimusta, joka on välttämätön tässä kiistanalaisessa aiheessa. Psykoterapeuttien ja psykologisten neuvojen tulisi lukea tämä kirja. Sama koskee myös akateemisia psykologeja, jotka tutkivat ihmisen käyttäytymistä ja seksuaalisuutta."*

Myös Rogers H. Wright (Ph.D., Amerikan psykologisen yhdistyksen jaostojen 12 ja 13 entinen presidentti ja nykyinen jäsen) suositteli kirjaa näin: *"Onnittelut kirjastanne. Se on tehty hyvin ja huolellisesti. Huolellinen koeasetelma antaa lisäpainoa teidän tuloksillenne. Nykyisen poliittisesti ohjatun, poliittisesti korrektin dogmin mukaan homoseksuaalinen suuntautuminen on muuttumaton ja sen muuttaminen terapiassa uhkaa potilaan hyvinvointia. Tekemänne huolellisesti toteutettu tutkimus vaatii tämän dogmin perusteellista ja luotettavaa uudelleenarviointia. Parhaassa tapauksessa tutkimuksenne saattaa jopa vakuuttaa mielenterveyden ammattilaiset palauttamaan periaatteet, jotka ovat jo melkein kokonaan unohtuneet: potilaalla on oikeus valita ja että hänellä on kyky siihen. "*

Jones & Yarhousen haastattelemat ihmiset osallistuivat 16 erilaisen Exodus Internationalin jäsenjärjestön toimintaan eri puolilla Yhdysvaltoja. Exodus on kristillinen ex-gayjärjestö, joka tukee homoseksuaaleja seksuaalisuuden muutokseen "Jeesuksen Kristuksen voiman avulla". Jotkut järjestöt käyttävät Andrew Comiskeyn Elävät vedet-eheytymiskurssia kun taas toiset järjestävät sielunhoitotapaamisia, joissa ei ole selkeää struktuuria. Exodus pitäytyy perinteiseen kristilliseen näkemykseen, jonka mukaan homoseksuaali on syntiä ja siitä tulee pidättäytyä. Lisäksi Exodus uskoo, että homoeroottisen suuntautumisen taustalla on lapsuuden emotionaalista haavoittuneisuutta, joka voi parantua sielunhoidon avulla.

Tutkimus oli ns. kvasikokeellinen eli se muistutti kokeellista tutkimusta. Täysin kokeellinen tutkimus olisi edellyttänyt sitä, että osa tutkimukseen osallistuvista ihmisistä olisi arvottu sattumanvaraisesti hoitoa saavaan koeryhmään ja osa vertailuryhmään, joka ei olisi saanut muutoshoidon. Tässä tapauksessa vertailuryhmälle olisi saatettu antaa ei-ohjaavaa kuuntelua. Tällä tavoin olisi voitu arvioida aiheutuuko muutos hoidosta vai voiko sitä tapahtua spontaanisti. Jones & Yarhouse totesivat (2007, s.108-112), että Robert Spitzerin haastattelututkimuksen mukaan homoseksuaalisuuden muutos tapahtui pitkän ajan kuluessa, joillakin se tapahtui kahden ja toisilla viiden vuoden jälkeen. Niin pitkän odotusajan antaminen vertailuryhmälle olisi ollut epäeettistä. Toiseksi, vertailuryhmää ei tarvittu, koska haluttiin tutkia väitettä, jonka mukaan homoseksuaalisuuden muutos ei ole mahdollista missään tapauksessa. Väitteen kumoamiseen riittäisi yksikin tutkittava, jonka seksuaalisuus olisi muuttunut jossain määrin.

Tutkittavien keski-ikä oli 35,5 vuotta ja heillä oli ollut paljon seksuaalisia kokemuksia. Tutkittavia oli alunperin 98 (72 miestä, 26 naista), joista 61 oli mukana 6-7 vuoden jälkeen. Miksi jotkut olivat tipahtaneet? Jotkut olivat ilmoittaneet, että eivät halunneet osallistua tutkimukseen, koska he olivat omaksuneet homoidentiteetin eivätkä uskoneet tutkijoiden rehellisyyteen sen kertomisesta tutkimuksessa. Jotkut ilmoittivat, että he uskoivat parantuneensa homoseksuaalisista taipumuksista eivätkä halunneet muistella enää homoelämään liittyneitä kielteisiä kokemuksia. Kolmen vuoden seurannan jälkeen alkuperäisestä ryhmästä oli mukana 74,5% ja kuuden vuoden jälkeen 64%. Tipahtaneiden määrä ei ollut poikkeuksellista verrattuna muihin seurantatutkimuksiin.

Tutkijat käyttivät kolmea tutkimusmenetelmää. Tutkittavat arvioivat suuntautumistaan Kinseyn (Kinsey, Pomeroy & Martin 1948) asteikolla (0-7) ja vastasivat kysymyksiin, jotka koskivat seksuaalista kiinnostusta, emotionaalisia / romanttisia ihastumisia sekä seksuaalisia fantasioita. He arvioivat suuntautumistaan myös Shively & DeCecco'n (1977) testillä. Muutosyritysten aiheuttamaa psykologista haittaa arvioitiin 90-kohtaisella SCL-90-R-testillä, joka on suunniteltu tutkimuksiin ja hoitojen arviointiin. Lisäksi se on pätevä mittari pitkittäistutkimuksissa.

Tulokset

Muutosprosessiin osallistumisen tulokset 6-7 vuoden jälkeen osoittavat, että muutosta todella tapahtuu, vaikkakaan ei kaikille.

- *Onnistuminen: Seksuaalisuuden muutos: 23% (n = 14) osallistujista raportoi merkittävää homoseksuaalisen vetovoiman vähentymistä ja merkittävää siirtymistä heteroseksuaaliseen kiinnostukseen ja toimintaan.*
- *Onnistuminen: Selibaatti: 30% (n = 18) kertoi, että homoseksuaalinen vetovoima ei ollut hävinnyt, mutta se ilmeni vain satunnaisesti tai sellaisella tavalla, joka ei tuottanut ahdistusta. Tämän seurauksena he kykenivät elämään tyytyväisenä ilman avointa seksuaalista toimintaa.*
- *Muutoksen jatkuminen: 16% (n = 10) ilmoitti vain vähäistä homoseksuaalisen kiinnostuksen vähentymistä. He eivät olleet tyytyväisiä muutoksen määrään ja pysyivät sitoutuneena muutosprosessiin.*
- *Ei muutosta: 7% (n = 4) ilmoitti, ettei merkittävää seksuaalisen suuntautumisen muutosta ei ollut tapahtunut. He eivät olleet luopuneet muutosprosessista, mutta jotkut olivat hämmentyneitä siitä miten heidän tulisi edetä jatkossa.*
- *Muutoksen epäonnistuminen: Hämmennyneet: 5% (n = 3) ilmoitti, ettei merkittävää seksuaalisen suuntautumisen muutosta ollut tapahtunut. He olivat luopuneet muutosprosessista, mutta eivät kuitenkaan*

ottaneet itselleen homoidentiteettiä.

• *Muutoksen epäonnistuminen: homoidentiteetti: 20% (n = 12) oli luopunut muutosprosessista ja omaksunut homoidentiteetin.*

Tutkimuksessa käytetyt testit osoittivat, että osa tutkittavista oli kokenut tilastollisesti merkittävää muutosta seksuaalisuudessaan. Psykologista ahdistusta mittaava testi osoitti, että muutosyritys ei ollut haitallista. Itseasiassa kaksi psyykkisen ahdistuksen indikaattoria osoittivat, että hyvinvointi lisääntyi tutkimuksen aikana.

Ex-gayjärjestöjen mukaan muutoksen onnistuminen merkitsee heteroeroottisen kiinnostuksen vahvistumista ja / tai homoeroottisen kiinnostuksen vähentymistä. Tästä näkökulmasta katsoen 53% oli saavuttanut jonkin asteisen onnistumisen seksuaalisuuden muutoksessa. 25% tutkituista arvioi, että muutos oli epäonnistunut.

Suurin osa seksuaalisuuden muutoksesta tapahtui muutosyrityksen alkuvaiheessa ja muutos säilyi kuuteen vuoteen saakka.

Pohdinta

Jones ja Yarhouse päättelivät, että "tämän tutkimuksen tulokset näyttävät olevan ristiriidassa yleisesti hyväksytyyn mielipiteen kanssa, jonka mukaan seksuaalinen suuntautuminen ei voi muuttua" (s. 425). Tulokset eivät myöskään tukeneet väitettä, jonka mukaan muutosyritys on todennäköisesti haitallista sitä yrittäville ihmisille.

Tutkijat kertoivat kuitenkin, että tutkimuksella on puutteensa. Ensiksikin, kun tutkimukseen osallistuneita tarkastellaan koko ryhmänä seksuaalisen suuntautumisen muutos oli keskimäärin vaatimatonta. Tutkijat totesivat, että syynä oli se, että dramaattisia muutoksia kokeneet laskettiin yhteen niiden kanssa, jotka siirtyivät kohti homoidentiteettiä.

Toiseksi, ne osallistujat, jotka olivat aloittaneet muutosprosessin ennen tutkimuksen alkua päätyivät positiivempaan tulokseen verrattuna niihin, jotka aloittivat muutosyrityksen tutkimuksen aloittamisen kanssa samaan aikaan. Syynä voi olla se, että aiemmin aloittaneiden joukosta oli tipahtanut pois ne, jotka eivät olleet onnistuneet muutosyrityksessä. Tästä ei ole kuitenkaan mitään varmaa tietoa. Jones ja Yarhouse totesivat, että ehkäpä juuri sen takia muutoksen kokeneiden lukumäärä edustaa jossain määrin optimistista arviota muutoksen onnistumisesta.

Kolmas tutkimukseen sisältyvä rajoite on se, että kyseessä on suhteellisen pieni otos, jonka takia siitä ei voi tehdä yleistystä kaikkiin muutosta yrittäviin homoseksuaaleihin. Otoksen koko ei ole kuitenkaan epätavallinen muihin seurantatutkimuksiin verrattuna. Lopuksi tutkijat totesivat, että tutkimus ei anna vastausta siihen mitkä tekijät saivat aikaan muutoksen tutkittavissa.

Jones & Yarhousen tutkimus kumoaa kuitenkin kaksi väitettä: 1) muutos tapahtuu aina ja se on yksinkertainen valinta, ja 2) muutosta ei tapahdu koskaan ja se on yleensä haitallista. On myös hyvä muistaa, että tässä tutkimuksessa ei tarkastella psykoterapian kautta tapahtuvia muutosyrityksiä vaan tutkimukseen osallistuneet saivat sielunhoitoa kristillisiltä järjestöiltä. On mahdollista, että ammatilliseen psykologiseen hoitoon osallistuminen kristillisen sielunhoidon lisäksi olisi saattanut lisätä positiivisia tuloksia.

Kysymyksiä ja vastauksia

“Ovatko määritelmät muutosyhteyden onnistumisesta päteviä? “Muutoksen” kokenut henkilö saattaa kokea yhä homoeroottista kiinnostusta. Voiko “selibaattia/pidättäytymistä” pitää oikeana muutoksena?”

Useimmat tutkittavista eivät kokeneet näitä muutoksia vähäpätöisinä. Monet tutkittavista kärsivät pakonomaisesta seksuaalikäytöksestä ja siksi kyky pidättäytyä toi mielenrauhaa. Tyytyväisyyttä lisäsi myös se, että he kykenivät elämään uskonsa (kristillisten moraalistandardien) mukaan. Useat tutkittavat, jotka raportoivat muutoksesta heteroseksuaalisuuteen kertoivat, että heillä oli edelleen jossain määrin kiinnostusta samaan sukupuoleen. Kyse oli siis asteittaisesta muutoksesta eikä mustavalkoisesta “homosta heteroksi” asetelmasta. Tutkijat vertaisivat tällaisia henkilöitä pariskuntiin, jotka kokevat pariterapian auttavan heitä, mutta samalla he saattavat kertoa, että heillä on edelleen jossain määrin vaikeuksia. Vakavasta masennuksesta selviytyneet saattavat kokea joskus lievää masennusta tai alkoholiriippuvaisuudesta toipunut saattaa kokea edelleen kiusauksia.

“Miksi tutkijat eivät käyttäneet seksuaalisen suuntautumisen mittaamisessa psykofysiologista arviointia?”

Muutosta ei mitattu psykofysiologisilla mittareilla (jotka kiinnitetään sukuelimiin mittaamaan kiihottuneisuutta pornografisten kuvien katselussa), koska 1) niiden luotettavuus on kyseenalaistettu tieteellisten tutkimusten perusteella (tutkittavat kykenevät huijaamaan laitteita luomalla itselleen valheellisia seksuaalisia reaktiota), 2) mittalaitteiden käyttö oli käytännössä liian vaikeaa (tutkittavat olivat ympäri maata ja haastattelut olivat jo tarpeeksi tungettelevia ilman sukuelimiin kiinnitettyjä mittareitakin) ja 3) pornon näyttäminen olisi ollut vastoin tutkittavien uskonnollista vakaumusta.

“Tutkimukseen osallistuneet olisi pitänyt laittaa valheenpaljastustestiin, koska jokainen, joka väittää seksuaalisuutensa muuttuneensa valehtelee”

Mikään valheenpaljastustesti ei ole kuitenkaan luotettava. Valehtelemisen vaikutukset näkyvät sydämen sykkeen kiihtymisenä, kämmenten hikoamisena ja ihon ääreisverenkierron vilkastumisena, joka ilmenee mm. kasvojen punastumisena. Testaus perustuu siihen, että henkilö tietää valehtelevansa jolloin valehtelun aiheuttama jännitys näkyy testilaitteessa. Tulos ei ole kuitenkaan täysin luotettava. On todettu, että monien rikoksen uusijoiden on helppo hämätä valheenpaljastinta. He eivät useinkaan tunne syyllisyyttä teostaan eikä heidän autonominen hermostonsa reagoi valehteluun. Totta puhuvat henkilötkin voivat jännittää vastatessaan kriittisiin kysymyksiin ja silloin heidän tulkitaan valehtelevan. Valheenpaljastustestien virhemahdollisuuden takia niiden tuloksia ei hyväksytä useimpien maiden oikeuslaitoksissa. Testaus ei ole myöskään toimi silloin kun henkilö uskoo valheeseensa (muuttuneensa heteroksi, mutta sitä ei ole oikeasti tapahtunut).

Ainoa keino on luottaa tutkittavan omaan kertomukseen. Jos emme luota muutoksen kokeneiden kertomuksiin miksi luottaisimme niihin, jotka kertovat vahingoittuneensa muutosyhteyksissä? Mistä tiedämme, että heidän kertomuksensa eivät ole vain kostonhalua, vahingon suurentelua tai yleisen pahanolon projisoimista muutosyhteykseen? Luottamus henkilön itsearviointiin kasvaa jos

tutkittavaa voidaan testata yleisesti hyväksytyillä psykologisilla testeillä. Todennäköisyys valehteluun tai kertomuksen muuttamiseen vähenee jos häntä voidaan haastatella useasti monien vuosien ajan kuten Jonesin & Yarhousen tutkimuksessa tehtiin.

Lue Jonesin & Yarhousen vastauksia tutkimusta vastaan esitettyihin väitteisiin verkkosivulla <http://www.exgaystudy.org/ex-gays/responses-to-criticism>

Lähteet:

APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation (2009). [Report of the Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation](#). Washington, DC: American Psychological Association.

Jones, S. L., & Yarhouse, M.A.: [Ex-gays? A longitudinal study of religiously mediated change in sexual orientation](#). 2007. Downers Grove, IL: InterVarsity Press.

Jones, S. L., & Yarhouse, M. A.: "A longitudinal study of attempted religiously mediated sexual orientation change." [Journal of Sex & Marital Therapy](#), 2011, 37, 404-427.

¹ TV2:n Homoilta-ohjelman (12.10.2010) jälkeen kymmeniä tuhansia ihmisiä erosi luterilaisesta kirkosta vastareaktiona KD:n puheenjohtajan Päivi Räsänen kommenttiin, jonka mukaan homoseksuaali on syntiä. Sitä vastoin arkkipiispa Kari Mäkinen totesi, että homoseksuaalisuus ei ole "minkäänlainen synti eikä eheytyistä vaativa asia". Lähde: "Arkkipiispa: Homoseksuaalisuus ei ole minkäänlainen synti" MTV3, Julkaistu 20.10.2010 07:17 <http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2010/10/1207371/arkkipiispa-homoseksuaalisuus-ei-ole-minkaanlainen-synti>

Maaliskuussa 2011 kuusi kristillistä järjestöä julkaisi Älä alistu-kampanjan, jonka pääosassa oli kertomus biseksuaalista "Annista", joka oli uskoontulon myötä kokenut muutoksen heteroseksuaaliksi. Lähde: Nuotta: "Nuorten Älä alistu! -kampanja haastaa vallitsevan arvomaailman" <http://www.nuotta.com/raamattu/nuorten-ala-alistu-kampanja-haastaa-vallitsevan-arvomaailman> Julkaistu 21.3.2011 "Annin" kertomus julkaistiin Youtubessa: <http://www.youtube.com/watch?v=JfPjTvTx5-U> (Julkaistu 20.3.2011)

Seksuaalivähemmistöjä edustava Sateenkaariyhdistys ry julkaisi huhtikuussa verkkosivuillaan vastareaktion Älä alistu-kampanjaan ja vaati SETA:n puheenjohtajan kanssa julkista terveydenhuoltoa sanoutumaan irti homoseksuaalisuuden muutoshoidoista. Arvostelun kohteena oli erityisesti Älä alistu-kampanja, Aslan ry ja RE-sielunhoitoterapeutit. Tiedotteet oli lähetetty erilaisille medioille ja ne saivat huomion mm. Ylen aamutv:ssä. Lähteet: Smo (Sami Mollgren): "Polvirukouksella ja Kela-korvauksella homoista heteroita" Julkaistu 11.04.2011 02:30 <http://ranneliike.net/teema/polvirukouksella-ja-kela-korvauksella-homoista-heteroita/?cid=2&aid=5346> Smo (Sami Mollgren): "Salliiko Sairaanhoidajaliitto homojen muuttamista heteroiksi epäilyttävillä terapioidilla?" [smo](http://ranneliike.net/teema/salliiko-sairaanhoitajaliitto-homojen-muuttamista-heteroiksi-epailyttavilla-terapioidilla/?cid=30&aid=5347) ~ 11.04.2011 02:30 <http://ranneliike.net/teema/salliiko-sairaanhoitajaliitto-homojen-muuttamista-heteroiksi-epailyttavilla-terapioidilla/?cid=30&aid=5347> Helsingin Sanomat: "Sateenkaariyhdistys: Sairaanhoidajat tarjoivat homoja heteroiksi" Julkaistu 11.4.2011 8:00. <http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Sateenkaariyhdistys%3C%3E+Sairaanhoidajat+tarjoivat+homoja+heteroiksi/1135265299878>

Aamulehti väitti, että "Aslan julkaisi keväällä Älä alistu! –kampanjavideon" vaikka Aslan ei ollut mukana kampanjassa. Aamulehden mukaan "Seta on arvostellut Aslanin eheytyshoitoja pseudotieteellisiksi", mutta ei perustellut väitettään millään tavoin. Lähde: Aamulehti: "Järjestö väittää: Homoudesta voi eheytyä" Päivitetty 13.9.2011 14:30, julkaistu 13.9.2011 14:30

<http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194696476635/artikkeli/jarjesto+vaittaa+homoudesta+voi+eheytya.html>

Pirkanmaan Setan puheenjohtaja Mikko Väisänen väittää tietävänsä, että "Aslanin eheytyiskurssitus on edesvastuutonta ja arveluttavaa toimintaa, jossa aidosta lähimmäisenrakkaudesta tai välittämisestä ei ole tietoa." Väisäsen haastattelu osoitti, että hän ei tunne kristillistä sielunhoitoa eikä Aslanin kurssien sisältöä.

Lähde: "Seta-pomo: Eheytyiskurssit ovat täyttä puoskarointia!" Tamperelainen 29.2.2012 09:00, Päivitetty: 29.2.2012 13:08 <http://www.tamperelainen.fi/artikkeli/96110-seta-pomo-eheytyiskurssit-ovat-taytta-puoskarointia>

SEXPO:n hallituksen puheenjohtaja Tommi Paalanen julkaisi lehdistötiedotteen, joka mukaan "Seksuaalisen suuntautumisen muuttamiseen tähtäävät nk. "eheytyshoidot" ovat lumehoitoa ja hengellistä väkivaltaa... Elävät vedet-ohjelma on ideologiaa, ei terapiaa... Aslanin käyttämä Desert Stream Ministries -järjestön ns. parannusmenetelmä pohjautuu pseudotieteeseen." Paalanen ei tunne Elävät vedet-ohjelmaa, koska ei ole terapiaa vaan kristillistä sielunhoitoa, joka perustuu kehityspsykologiseen tietoon ja kristillisiin periaatteisiin. Väite pseudotieteestä, väkivallasta ja lumehoidosta ovat seksuaalipoliittista propagandaa, koska monet muutoshoidoista raportoivat tutkimukset ovat kertoneet ihmisten kokemista muutoksista ja jopa ilman psyykkisiä vaurioita, kuten tämän kannanotton liitteenä oleva Jonesin ja Yarhousen tutkimus. Lähde: Paalanen, Tommi: "Lehdistötiedote eheytyshoitojen epäeettisyydestä" 7.9.2012

<http://sexpo.fi/2012/sexpolta-lehdistotiedote-ehetyshoitojen-epaeettisyydesta/>

² Älä alistu- kampanjan "Annin" kertomus seksuaalisuuden muutoksesta herätti äärimmäisen rajua torjuntaa ja vihareaktioita internetissä, mediassa ja muuallakin. Youtubeen ilmestyivät "Annin" kertomusta herjaavat "Marian tarina" <http://www.youtube.com/watch?v=Wi1bVirKcM0> ja "Oskarin tarina" http://www.youtube.com/watch?v=J-u4_Koylvk&feature=related Facebookiin perustettiin viharyhmiä videon vastapainoksi. Tietoomme on tullut myös eräs helsinkiläinen ylä-aste, jonka opettajakunta herjasi kampanjaa ja ilmaisi siihen kohdistuvaa vihaa kaikissa koulunsa luokissa.

MTV3 kertoi, että kulttuuriministeri Stefan Wallinin mukaan "kampanja on suorastaan ällöttävä" vaikka Wallin kertoo tutustuneensa kampanjaan pelkästään lehtitietojen kautta." Lähde: Pauli Poutanen, Anu Punkari: "Wallin homokampanjasta: Se suorastaan ällöttää" Julkaistu 23.03.2011 10:18

<http://www.mtv3.fi/uutiset/vaalit/index.shtml/arkistot/kotimaa/2011/03/1299103/wallin-homokampanjasta-se-suorastaan-allottaa>

Arkkipiispa Kari Mäkinen toivoi Älä alistu -kampanjan loppuvan pian ja ilmaisi osanottonsa niille homoseksuaaleille, joita kampanja loukkasi. Mäkinen ei kuitenkaan sanonut yhtään myönteistä sanaa missään julkisessa lausunnossaan niille, jotka uskonsa takia haluavat pidättäytyä homoseksista ja etsivät muutosta suuntautumisensa. Ikäänkuin tätä ihmisryhmää ei olisi olemassakaan. "Arkkipiispa Mäkinen haluaa Älä alistu -kampanjan loppuvan." Uutinen julkaistu 24.3.2011 Klo 14:53 Uutisen julkaisija: Kirkon tiedotuskeskus

<http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/Documents/52B2DFDC9BC4E22AC225785D004677E6?OpenDocument&lang=FI>

Älä alistu –kampanjasta tehtiin kantelu Julkisen sanan neuvostolle, joka totesi, että yleisön tulee sietää myös sellaisia näkemyksiä, jotka ovat ristiriidassa oman elämänskatsomuksen kanssa. MTV3-STT:

"Kristillinen lehti ei saanut moitteita heterokampanjastaan" Julkaistu 23.09.2011

<http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2011/09/1396165/kristillinen-lehti-ei-saanut-moitteita-heterokampanjastaan>

Pirkanmaan SETA:n hengellisen ryhmän johtaja Riku Karppinen toteaa: "Kaverit Setassa ovat tohkeissaan. Eheyttäjiä kohtaan ei seksuaalivähemmistön suunnalta heru hirveästi sympatiaa. - Kyllä sitä kohtaan osoitetaan ihan suoraa vihaa, Karppinen hymähtää." Lähde: Huhtala, Anniina: "Ei, vastasi eheyttäjä kysymykseen onko kiinnostuksesi miehiin loppunut kokonaan" Aamulehti 18.9.2011

<http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194697238515/artikkeli/ei%20vastasi%20eheyttaja%20kysymykseen%20onko%20kiinnostuksesi%20miehiin%20loppunut%20kokonaan.html>

³ Luterilaista kirkkoa edustavan Kotimaa24-uutispalvelun mukaan SEXPO haluaa *itseä häiritsevän sukupuolisen suuntautumisen* diagnoosin pois Suomessa käytettävästä tautiluokituksesta. SEXPO:n toiminnanjohtaja Jussi Nissinen näkee riskin, että sitä voitaisiin käyttää "normatiivisen seksuaalisuuden ylläpitämiseksi" eli esimerkiksi homoseksuaalien eheytyshoitoihin. Nissinen toteaa: "Jos seksuaalinen suuntautuminen on itselle ongelma, on syytä tutkia sitä asenneympäristöä, missä ihminen elää ja mitä paineita se luo ja mitä siihen on liittynyt ihmisen elämänhistorian aikana...Edelleenkin on ihmisiä, jotka haluaisivat hakeutua psykoterapiaan 'eheytyäkseen' homo- tai biseksuaalisesta suuntautumisestaan tullakseen hyväksytyksi perheensä tai uskonnollisen yhteisönsä piirissä. Tällainen diagnoosi voidaan helposti tulkita niin että 'vääränlainen' suuntautuminen on pois hoidettavissa, eikä niin, että ihminen voisi eheytyä saamalla hyväksyntää suuntautumiselleen ja rakentamalla rakastavia ihmissuhteita sen mukaisesti".

Nissinen leimaa siis kaikki muutosta etsivät ympäristön painostuksen uhreiksi eikä ota huomioon, että muutoshalu voi olla myös henkilön oma aito toive. Nissisen kannanotto kyseenalaistaa asiakaskeskeisen mielenterveydenhoidon: aikooko Nissinen tosiaan ajaa mielenterveyden palvelujen parista ihmisen, joka ei halua toteuttaa homouttaan uskonsa takia? Vai aikooko hän käännäyttää hänet uskomaan homoliikkeen seksuaalipolitiikan mukaisiin arvoihin? Jos mielenterveyden ammattilainen ei ymmärrä asiakkaan uskonnollisuutta ja siitä nousevia kysymyksiä hän saattaa ajaa asiakkaan ulos mielenterveyden palveluista ja se voi muodostaa huomattavan terveystarpeen asiakkaalle.

Kotimaa24-sivuston uutisen mukaan Suomen Psykiatriyhdistyksen puheenjohtaja, psykiatrian professori Jyrki Korkeila lausuu omana mielipiteenään pitävänsä diagnoosinimikkeen poistamista tai vaihtamista harkinnan arvoisena. Korkeilan mukaan tämänhetkisen käsityksen mukaan eheyttäminen ei olisi perusteltua terveydenhuollossa, koska seksuaalista identiteettiä ei luokitella sairaudeksi. "Se, minkä takia ihmistä voitaisiin ehkä hoitaa, olisi se, että hän voisi oppia hyväksymään itsensä." Korkeilan kommentti sisältää saman ongelman kuin Nissisen kannanotto: se ei kuvasta myötätuntoista lähestymistapaa asiakkaaseen vaan halua käännäyttää hänet toisenlaisiin elämänarvoihin.

Lähde: Johannes Ijäs: "[Sexpo: Itseä häiritsevä sukupuolinen suuntautuminen pois luokituksista](http://www.kotimaa24.fi/uutiset/kotimaa/6499-sexpo-itsea-hairitseva-sukupuolinen-suuntautuminen-pois-luokituksista)" Kotimaa24.fi 31.10.2011 07:59 <http://www.kotimaa24.fi/uutiset/kotimaa/6499-sexpo-itsea-hairitseva-sukupuolinen-suuntautuminen-pois-luokituksista>

Johanna Pakkanen, SETA ry:n vt. pääsihteeri jätti Sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon "Vaihtoehtohoitoja koskevan lainsäädännön tarpeita selvittävälle työryhmälle /STM" (Helsinki 30.9.2008) jossa hän arvosteli ankarasti Aslanin ja muiden tahojen antamaa "eheytyshoitoa", mutta jätti mainitsematta miten SETA aikoo kohdata asiakaskeskeisesti ne uskonnolliset asiakkaat, jotka eivät halua toteuttaa taipumustaan homoseksin kautta ja etsivät muutosta heteroseksuaalisuuteen. Pakkasen lausunto löytyy osoitteesta <http://www.seta.fi/doc/lausunnot/08VaihtoehtohNettiin.doc>

⁴ Room.1:25-27:n mukaan homoeroottiset halut ovat syntiinlankeemuksen seurauksia; 1 Kor.6:9:n mukaan Jumalan valtakunnan perillisiä eivät ole siveettömät (kreik. pornoi, joka alun perin tarkoitti seksiä prostituoidun kanssa, mutta Paavali laajentaa pornoi termin muuhun avioliiton ulkopuoliseen seksiin 1 Kor.10:8:ssa) eivätkä miehen kanssa makaavat miehet; 1 Kor.7: 2-9:n mukaan heteroavioliitossa tapahtuva seksi on myönteinen asia.

Katolinen kirkko (yli 1 miljardi kannattajaa), helluntailaiskarismaattiset kirkot (yli 600 miljoonaa kannattajaa) ja ortodoksinen kirkko (noin 300 miljoonaa kannattajaa) pitivät kiinni perinteisestä kristillisestä opetuksesta, jonka mukaan homoseksuaali, esiaviollinen heteroseksuaali sekä heteroseksuaalisen avioliiton ulkopuolella tapahtuva heteroseksuaali ovat syntiä. Protestanttien kirkkojen (yli 400 miljoonaa kannattajaa, joista luterilaisia on noin 75 miljoonaa) ja anglikaanikirkon (noin 90 miljoonaa kannattajaa) parissa on tapahtunut tässä kysymyksessä jakaantuminen konservatiivien (perinteisen näkemyksen kannattajien) ja liberaalien (vapaamielisten) välillä viime vuosikymmeninä, vaikka nämäkin kirkot pitävät edelleen heteroseksuaalista avioliittoa parisuhteen ihanteena. Tilaston lähteenä on International Bulletin of Missionary Research (2011, Vol.3, No.1, s. 29), joka päivittää vuosittain maailman uskontotilanteen.

⁵ Anonyymien Alkoholistien kaksitoista askelta ovat seuraavat:

1. Myönsimme voimattomuutemme alkoholiin nähden ja että elämämme oli muodostunut sellaiseksi, ettemme omin voimin kyenneet selviytymään.
2. Opimme uskomaan, että joku itseämme suurempi voima voisi palauttaa terveytemme.
3. Päätimme luovuttaa tahtomme ja elämämme Jumalan huomaan -sellaisena kuin Hänet käsitimme.
4. Suoritimme perusteellisen ja rehellisen moraalisen itsetutkistelun.
5. Myönsimme väärin tekemämme todellisen luonteen Jumalalle, itsellemme ja jollekin toiselle ihmiselle.
6. Olimme täysin valmiit antamaan Jumalan poistaa kaikki nämä luonteemme heikkoudet.
7. Nöyrästi pyysimme Häntä poistamaan vajavuutemme.
8. Teimme luettelon kaikista vahingoittamistamme henkilöistä ja halusimme hyvittää heitä kaikkia.
9. Hyvitimme henkilökohtaisesti näitä ihmisiä milloin vain mahdollista, elleimme näin tehdessämme vahingoittaneet heitä tai muita.
10. Jatkoimme itsetutkistelua ja kun olimme väärässä, myönsimme sen heti.
11. Pyrimme rukouksen ja mietiskelyn avulla kehittämään tietoista yhteyttämme Jumalaan, sellaisena kuin Hänet käsitimme, rukoillen ainoastaan tietoa Hänen tahdostaan meidän suhteemme ja voimaa sen toteuttamiseen.
12. Koettuamme hengellisen heräämisen näiden askelten tuloksena yritimme saattaa tämän sanoman alkoholisteille sekä toteuttaa näitä periaatteita kaikissa toimissamme.

Lähde: AA Alcoholics Anonymous, Nimettömät Alkoholistit: "12 askelta"

<http://www.aa.fi/index.php?id=38&type=0>

⁶ Sateenkaariyhteisöt ry:n Sami Mollgren alias Smo toteaa tiedotteessaan: "Aslan ry on pyrkinyt aktiivisesti saamaan nk. terapioilleen virallisen tunnustuksen. Siinä se on tähän mennessä epäonnistunut." Smo:

"Polvirukouksella ja Kela-korvauksella homoista heteroita" 11.04.2011 02:30

<http://raneliike.net/teema/polvirukouksella-ja-kela-korvauksella-homoista-heteroita/?cid=2&aid=5346>

⁷ Sateenkaariyhteisöt ry:n Sami Mollgren alias Smo toteaa tiedotteessaan: "Vuonna 2001 Aslan erotettiin

Terveyden edistämisen keskukselta TEK:istä sopimattomaksi katsotun toimintansa vuoksi." Smo: "Polvirukouksella ja

Kela-korvauksella homoista heteroita" 11.04.2011 02:30 <http://ranneliike.net/teema/polvirukouksella-ja-kela-korvauksella-homoista-heteroita/?cid=2&aid=5346>

SETA:n vt. pääsihteeri Johanna Pakkanen väittää Sosiaali- ja terveysministeriölle annetussa lausunnossa, että "Terveyden edistämisen keskus on erottanut Aslan ry:n jäsenyydestään v. 2001 liittyen toiminnan eettisyyteen liittyviin ongelmiin, joista oli raportoitu kattojärjestölle useilta tahoilta." Lähde: Johanna Pakkanen: "Vaihtoehtohoitoja koskevan lainsäädännön tarpeita selvittävälle työryhmälle /STM" Helsinki 30.9.2008 <http://www.seta.fi/doc/lausunnot/08VaihtoehtohNettiin.doc>

⁸ Homoaktivisti Olli Stålström toteaa: "On toisaalta nähtävissä, että varsinkin Yhdysvalloissa, missä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuu vielä aggressiivista torjuntaa, monien homoseksuaalien pyrkimyksenä on ankkuroida vähemmistöidentiteetti 'luontoon' väittämällä, että heidän identiteettinsä on synnynnäinen, mitä pyritään vetoamalla geeneihin ja hormoneihin." Stålström, Olli: Homoseksuaalisuuden sairausleiman loppu. 1997, s. 300. Tampere: Gaudeamus.

⁹ Sandfordtin työryhmän tekemä koko väestöä koskeva satunnaisotokseen perustuva tutkimus Hollannissa kertoi, että homomiehet ja lesbot olivat kokeneet ennen 16. ikävuottaan heteroseksuaaleja useammin vanhempien laiminlyöntejä ja pahoinpitelyä sekä joutuneet seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi. Lähde: Sandfordt, Theodorus G.M.; de Graaf, Ron ja Bijl, Rob V.: "Same-Sex Sexuality and Quality of Life: Findings From the Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study" Archives of Sexual Behavior 2003, Vol.32, No.1, s.19.

Bearman & Brycknerin tutkimus totesi, että sosiaalisilla tekijöillä on merkitys homouden kehityksessä. Tutkimus kumosi yksinkertaistun teorian homouden geneettisestä alkuperästä ja sikiöajan hormonitasapainon häiriöstä. Lähde: Bearman, P.S. ja Bruckner, H.: "Opposite-Sex Twins and Adolescent Same-Sex Attraction" American Journal of Sociology 2002, 107, 5, s.1179-1205.

Andrew M. Francis käytti tutkimuksessaan koko USA:n kansakuntaa edustavaa otosta 20-24-vuotiasta aikuisista. Tulosten mukaan homoseksuaalisuus oli yleisempää niillä miehillä ja naisilla, jotka olivat kasvaneet ilman biologista vanhempaa. Homoseksuaalista käytöstä ja halua oli enemmän mustilla miehillä (mutta ei mustilla naisilla) ja niillä, joilla ei ollut lukiotutkintoa tai sitä ylempää koulutusta. Sosiologiset tekijät liittyivät siis olennaisesti homoseksuaalisuuteen. Lähde: Francis, A. M.: "Family and Sexual Orientation: The Family-Demographic Correlates of Homosexuality in Men and Women" Journal of Sex Research 2008, 45 (4), s.371-377.

Tanskalaiset tutkijat Morten Frisch ja Anders Hviidin tutkimuksen mukaan lapsuuden perhetausta vaikuttaa siihen kumman sukupuolen edustajan kanssa henkilö solmii avioliiton aikuisena. Tutkijat käyttivät siviilirekisterin antamia tietoja yli kahdesta miljoonasta 18-49-vuotiaasta tanskalaisesta, jotka solmivat elämänsä ensimmäisen avioliiton. Tulosten mukaan homoliiton valinneilla miehillä oli heteromiehiä useammin eronneet vanhemmat, vanha äiti tai isän henkilöllisyys oli tuntematon. He olivat myös heteroseksuaaleja miehiä useammin perheen nuorin lapsi ja heidän isänsä oli vanha. Isän kuolema ennen kuin lapsi täytti 18-vuotta lisäsi todennäköisyyttä homoliiton valintaan. Lesboavioliiton solmineet naiset olivat kokeneet heteronaisia useammin äidin kuoleman murrosikäisenä ollessaan. Heidän äitinsä oli vanhempi kuin heteronaisilla ja he olivat useammin perheen ainoa tai nuorin lapsi. "Yhteenvetona, samaa sukupuolta olevan vanhemman poissaolo oli paljon yleisempää tytöillä ja pojilla, jotka myöhemmin solmivat homoliiton. Vaikkakin yhteys on selvempi poikien kuin tyttöjen kohdalla" totesivat tutkijat. Heteroseksuaalisen avioliiton valinneiden perhesuhteet olivat olleet vakaammat ja vanhempien keskinäinen ikäero oli pienempi kuin homo- ja lesboliiton solmineilla. Mitä lyhyempi vanhempien avioliitto oli ollut sitä todennäköisemmin lapsi solmi homoliiton aikuisena. Lähde: Frisch, M. ja Hviid, A.: "Childhood Family Correlates of Heterosexual and

Homosexual Marriages: A National Cohort Study of Two Million Danes" Archives of Sexual Behavior 2006, 35, s.533-547

¹⁰ SETA:n perustajajäsen, homoseksuaali, valtiotieteiden tohtori Olli Stålström arvostelee biologisia teorioita homoseksuaalisuuden synnystä ja kallistuu sosiaalisen konstruktionismin puolelle väitöskirjassaan "Homoseksuaalisuuden sairausleiman loppu" (1997, s. 300-301. Gaudeamus: Helsinki). Väestöliiton tutkija Osmo Kontula kuvaa kirjassaan "Halu & intohimo" (2007, s. 29-33. Otava: Keuruu) seksuaalisuuden alkuperää koskevaa debattia. Hänen mukaansa seksuaalisuuden alkuperää koskevia teorioita on mm. essentialismi (seksuaalisuus on biologisesti määräytyvä vietti) ja sosiaalinen konstruktionismi (seksuaalisuus rakentuu sosiokulttuurisesti), sekä niiden yhdistelmänä vuorovaikutusteoria.

¹¹ Seksuaalivähemmistöjä edustava FinnQueer-nettilehti julkaisi artikkelin professori Anne Fausto-Sterlingistä, joka opettaa biologiaa ja naistutkimusta Brown Universityssä. Fausto-Sterling toteaa että geneettiset selitykset ovat yleisempiä yhdysvaltalaisen homomiesten kuin lesbojen keskuudessa. Hänen mukaansa homomiehet ovat vaikeassa psykologisessa tilanteessa, koska heidän nähdään usein edustavan kulttuurissamme vihattua piirrettä – naisellisuutta. Siksi homomiehet etsivät puolustusta biologista. Naisten kokemus on usein toisenlainen. Monet lesbot ovat olleet naimisissa miehen kanssa ja heillä on paljon heteroseksuaalisia kokemuksia. Siksi lesbojen on monesti helpompi selittää seksuaalisuutensa valintana. Anne Fausto-Sterling oli naimisissa miehen kanssa ennen perehtymistään gender-teorioihin ja feminismiin. Hän tunsu perinteisten sukupuoliroolien kuristavan itseään. Osallistuminen naisliikkeeseen sai Annen kokemaan feminiinisyyden uudella tavalla. Se teki mahdolliseksi suhteen solmimisen samaa sukupuolta olevaan ihmiseen. Nyt hän on kiinteässä parisuhteessa näytelmäkirjailija Paula Vogelien kanssa. Lähde: "Kuuluisa naistutkimusprofessori kritisoi biologisia ja geneettisiä teorioita" New York Times/FinnQueer 1.1.2001 http://www.finnqueer.net/juttu.cgi?s=31_11_1 Luettu 1.7.2009

¹² Huttunen, M: "Seksuaalisuuden monet kasvot." 2006, s. 15-18. Kirjassa Seksuaalisuus. Toim. Apter, D., Väisälä, L. ja Kaimola, K. Duodecim: Jyväskylä.

¹³ <http://www.apa.org/topics/orientation.html>

¹⁴ Moberly, Elizabeth R.: Homosexuality: A New Christian Ethic. 1983. Cambridge: James Clarke & Co. Moberly, Elizabeth R.: Psychogenesis. The early development of gender identity.1983. London, Boston, Melbourne and Henley. Routledge & Kegan Paul Limited.

¹⁵ Jones, S. L., & Yarhouse, M. A.: "A longitudinal study of attempted religiously mediated sexual orientation change." Journal of Sex & Marital Therapy, 2011, 37, 404-427.

¹⁶ Setan puheenjohtaja Outi Hannula toteaa: "Erytisen vakavana pidän sitä, että terveydenhuollon ammattilaiset tarjoavat palveluita, jotka ovat yksilön kannalta haitallisia, jopa vaarallisia." Smo: "Polvirukouksella ja Kela-korvauksella homoista heteroita" 11.04.2011 02:30 <http://ranneliike.net/teema/polvirukouksella-ja-kela-korvauksella-homoista-heteroita/?cid=2&aid=5346>

Sateenkaariyhteisöjen tiedotteen laatija Sami Mollgren toteaa: "Seksuaalisen identiteetin muuttamiseen tähtäävät terapiat on lääketieteen ammattipiireissä todettu vahingollisiksi tai jopa vaarallisiksi. Jotkut ovat sitä mieltä, että tällaiset terapiamuodot voivat jopa kasvattaa itsemurhariskiä... Seksuaalisen identiteetin muuttumisista on väitelty pitkään ja voimakkaasti. Tieteellisesti hyväksyttävät näytöt puuttuvat edelleen. Tästä syystä näitä "eheytyshoitoja" voidaan pitää uskonnollisesti motivoituina uskomushoitoina. Mielenterveyden vaurioista muuttamisterapioiden seurauksena on raportoitu... Monista väitteistä huolimatta yhtään tieteellisesti hyväksytyä näyttöä seksuaalisen identiteetin muuttavien terapioiden pysyvistä tuloksista ei ole osoitettu. Vahingoista ja epäonnistumisista sitä vastoin on tullut tietoa." Mollgren, Sami: "Salliiko Sairaanhoidajaliitto homojen muuttamista heteroiksi epäilyttävillä terapioilla?" smo ~ 11.04.2011 02:30

<http://ranneliike.net/teema/salliiko-sairaanhoitajaliitto-homojen-muuttamista-heteroiksi-epailyttavilla-terapiolla/?cid=30&aid=5347>

¹⁷ APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation. (2009). *Report of the Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation*. Washington, DC: American Psychological Association. <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeutic-response.pdf>

¹⁸ "Seksuaalisen identiteetin muuttumisista on väitely pitkään ja voimakkaasti. Tieteellisesti hyväksyttävät näytöt puuttuvat edelleen. Tästä syystä näitä "eheytyshoitoja" voidaan pitää uskonnollisesti motivoituina uskomushoitoina." Mollgren, Sami: "Salliiko Sairaanhoitajaliitto homojen muuttamista heteroiksi epäilyttävillä terapiolla?" smo ~ 11.04.2011 02:30 <http://ranneliike.net/teema/salliiko-sairaanhoitajaliitto-homojen-muuttamista-heteroiksi-epailyttavilla-terapiolla/?cid=30&aid=5347>

¹⁹ Robert Spitzer kritisoi Amerikan psykiatrisen yhdistyksen kannanottoa, jonka mukaan muutoshoidon tehokkuudesta ei ole julkaistu "mitään tieteellisiä todisteita". Spitzer huomauttaa, että tämä lausunto pitää paikkansa jos "tieteellisillä todisteilla" tarkoitetaan tutkimuksia, jotka käyttävät a) sattumanvaraisesti valittuja henkilöitä, joita tutkitaan b) ennen terapiaa, c) heti terapian jälkeen ja d) jonkun ajan päästä tehtävällä seurantatutkimuksella. Spitzer huomauttaa, että monia yleisesti hyväksytyjä terapiamuotoja ei ole tutkittu näillä kriteereillä. Ei edes homoseksuaalisuuteen sopeuttavan terapian (engl. gay affirmative therapy) tehokkuutta ole todistettu tutkimuksilla, jotka täyttäsivät edellä mainitut kriteerit. Lähde: Spitzer, Robert: "Can Some Gay Men and Lesbians Change Their Sexual Orientation? 200 Participants Reporting a Change from Homosexual to Heterosexual Orientation" *Archives of Sexual Behavior* 2003a, Vol.32, No.5, s.404.

²⁰ Symposium Sponsored by Divisions 1 and 36, APA Convention, Toronto, Canada, Sunday, August 9, 2009 "Sexual Orientation and Faith Tradition: A Test of the Leona Tyler Principle" <http://www.narth.com/docs/Symposium.pdf>

²¹ Ks. viitteen nro 3 lähteet.

²² APA Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation. (2009). *Report of the Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation*. Washington, DC: American Psychological Association. <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeutic-response.pdf>

²³ "Vastoin seksuaalisen suuntautumisen muutoksen puolestapuhujien ja ammattilaisten väitteitä, ei ole olemassa riittävästi todisteita, jotka tukisivat psykologisten interventioiden käyttöä seksuaalisen suuntautumisen muuttamiseksi", sanoi Judith M. Glassgold, (PsyD) puheenjohtaja työryhmän puheenjohtaja." Lähde: "Insufficient Evidence that Sexual Orientation Change Efforts Work, Says APA. Practitioners should avoid telling clients they can change from gay to straight" August 5, 2009 <http://www.apa.org/news/press/releases/2009/08/therapeutic.aspx>